

**DIAGNOZA SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI
GMINY GÓRZYCA**

SPIS TREŚCI

1. SŁOWNICZEK POJĘĆ.....	3
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY GÓRZYCA	4
2.1 Informacje podstawowe	4
2.2 Zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania Gminy Górzycy.....	5
3. METODYKA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI	8
3.1 Metodyka prac przyjęta w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Górzycy	8
3.2 Podział Gminy Górzycy na jednostki analityczne	10
3.3 Wybór wskaźników służących dokonaniu analizy wskaźnikowej wskazanych jednostek analitycznych	13
4. ANALIZA WSKAŹNIKOWA JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH.....	18
4.1 Sfera społeczna	18
4.2 Sfera gospodarcza.....	36
4.3 Sfera środowiskowa.....	39
4.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	42
4.5 Sfera techniczna.....	44
5. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	46
6. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI.....	48

1. SŁOWNICZEK POJĘĆ

REWITALIZACJA – rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji¹.

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności: bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w *ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego możliwe jest tylko w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
- środowiskowych - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska².

OBSZAR REWITALIZACJI – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic³.

¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2021 r. poz. 485).

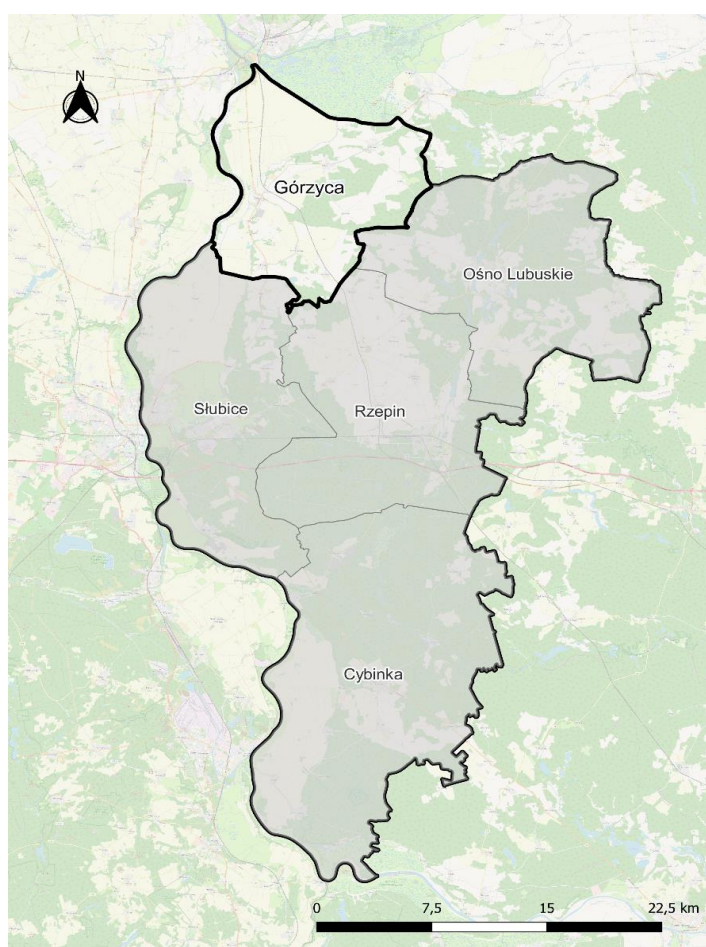
² J. w.

³ J. w.

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY GÓRZYCA

2.1 INFORMACJE PODSTAWOWE

Gmina Górzycza jest gminą wiejską, położoną w północnej części powiatu słubickiego, w województwie lubuskim. Jej całkowita powierzchnia wynosi 144 km², która odpowiednio stanowi 14,5% powierzchni powiatu (ryc. 1). Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z 2019 r.⁴, powierzchnia użytków rolnych Gminy stanowi 67,5%, a użytków leśnych ok. 23%. Stosunkowo mała powierzchnia terenów leśnych jest nietypowa dla województwa lubuskiego. Gmina Górzycza graniczy z gminami: Kostrzyn nad Odrą, Słońsk, Ośno Lubuskie, Rzepin i Słubice. Zachodnia część jednostki sąsiaduje bezpośrednio z Republiką Federalną Niemiec. W powiecie słubickim Górzycza jest jedyną gminą wiejską, pozostałe jednostki stanowią gminy miejsko-wiejskie. Łącznie w skład Gminy Górzycza wchodzi 13 miejscowości.

RYCINA 1 POŁOŻENIE GMINY GÓRZYCA NA TLE POWIATU SŁUBICKIEGO

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

⁴ Uchwała nr XIV.74.2019 Rady Gminy Górzycza z dnia 30 grudnia 2019 r. W sprawie przyjęcia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Górzycza.

2.2 ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA GMINY GÓRZYCA

Gmina Górzycza leży tuż przy granicy Państwa Polskiego z Niemcami a naturalną granicę pomiędzy państwami tworzy rozciągająca się na około 15 km rzeka Odra. Dolinę Odry, odgrodzoną wałem, odwadnia Kanał Czerwony oraz jego dopływy.

Na terenie Gminy nie zlokalizowano żadnego przejścia granicznego. Aby przedostać się na drugą stronę rzeki, należy dotrzeć do miejscowości Słubice lub Kostrzyn nad Odrą. Prowadzi do nich przebiegająca przez Gminę droga krajowa, która jest źródłem dużego natężenia ruchu w Gminie. Pomimo tego, iż charakter Gminy jest zdecydowanie rolniczy, jej położenie pomiędzy wspomnianymi przejściami granicznymi daje możliwość jej rozwoju pod kątem usługowo-handlowym.

Innymi uwarunkowaniami zewnętrznymi Gminy są uwarunkowania środowiskowe. Prawie połowa obszaru Gminy objęta jest formami ochrony przyrody, tj.: obszary chronione, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000 i inne. Są to:

- Rezerwat Pamięcin,
- Park Krajobrazowy „Ujście Warty”,
- Park Narodowy „Ujście Warty”,
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Słubicka Dolina Odry”,
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Uroczysko Ośniańskich Jezior”
- Obszar Natura 2000 Ujście Warty.

W części Gminy Górzycza, w tym w miejscowości Pamięcin, wyznaczono strefy ograniczające możliwość lokalizacji zabudowy. Związane jest to z położeniem na terenie Gminy Słubice farmy wiatrowej, składającej się z 19 elektrowni wiatrowych o maksymalnej wysokości 150 m. Zgodnie z *ustawą z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 724)* odległość elektrowni wiatrowych od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej jest równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatami (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej).

Nadrzędnym dokumentem planistycznym Gminy jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (dalej: Studium), które zostało uchwalone Uchwałą Rady Gminy Górzycza nr XIV.74.2019 z dnia 30 grudnia 2019 r.

Aktami prawa miejscowego, stanowiącymi uszczegółowienie Studium są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Obecnie Gmina Górzycza jest w trakcie opracowania planów miejscowych dla miejscowości: Żabice, Czarnów, Stańsk, Spudłów oraz Łaski Lubuskie. Głównym kierunkiem zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest wykorzystanie terenów na rzecz zwiększania powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Przez teren Gminy przebiegają w całości, bądź częściowo, drogi:

- droga krajowa nr 31 (przebiega przez centralną część Gminy),
- droga krajowa nr 22 (przebiega wzdłuż północnej granicy Gminy),
- droga wojewódzka nr 139 (zaczyna się w Górzycy na skrzyżowaniu z DK nr 31, biegnie do Rzepina i autostrady A2),

- droga powiatowa nr 1306F,
- droga powiatowa nr 1307F,
- droga powiatowa nr 1308F,
- droga powiatowa nr 1312F,
- droga powiatowa nr 1313F,
- droga powiatowa nr 1314F,
- droga powiatowa nr 1315F,
- droga powiatowa nr 1316F.

Oprócz tego przez Gminę przebiega linia kolejowa PKP nr 273 relacji Wrocław Główny – Szczecin Główny ze stacjami w Laskach Lubuskich i Ługach Górzycznych, a także przystankiem osobowym w Górzycy i posterunkiem odgałęźnym w Chyrzynie.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2020 r. Gminę Górzycza zamieszkiwało 4 289 osób, co w przeliczeniu na powierzchnię Gminy dało gęstość zaludnienia równą 29 os/km².

Poniższa tabela 1. przedstawia dane dotyczące zmiany liczby ludności w powiecie słubickim na przestrzeni lat 2016-2020 wraz ze średnią dynamiką zmian oraz udziałem mieszkańców gmin w stosunku do całkowitej liczby osób zamieszkujących powiat. Przez cały analizowany okres liczbę ludności Gminy Górzycza charakteryzował naprzemienny trend spadkowo-wzrostowy. W ostatnim badanym roku, zaobserwowano odpływ ludności (-10 osób), w stosunku do roku poprzedzającego. W 2020 r. ludność Gminy stanowiła 9% ludności całego powiatu słubickiego. Oznacza to, że jest to najmniejsza pod względem ludnościowym jednostka należąca do powiatu słubickiego. Gminy Górzycza i Słubice w latach 2016-2020 charakteryzowały się najwyższą średnią dynamiką zmian ludnościowych, wynoszącą 100,2%.

TAB. 1 ZMIANY LICZBY LUDNOŚCI W POWIECIE SŁUBICKIM W LATACH 2016-2020

JST	2016	2017	2018	2019	2020	udział w 2020 r.	średnia dynamika
powiat słubicki	47 093	47 068	47 101	46 929	46 944	100%	99,9%
Cybinka	6 611	6 506	6 515	6 469	6 474	14%	99,5%
GÓRZYCA	4 254	4 249	4 286	4 299	4 289	9%	100,2%
Ośno Lubuskie	6 405	6 427	6 456	6 376	6 358	14%	99,8%
Rzepin	9 852	9 809	9 775	9 714	9 678	21%	99,6%
Słubice	19 971	20 077	20 069	20 071	20 145	43%	100,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując uwarunkowania zewnętrzne, Gmina Górzycza została uwzględniona w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego do następujących obszarów terytorializacji polityki rozwoju⁵:

- Wiejskie obszary wymagające wsparcia procesów rozwojowych,
- Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy,
- Obszary cenne przyrodniczo,
- Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych,

⁵ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego uchwalony uchwałą nr XLIV/667/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 2 maja 2018 r. poz. 1163).

- Obszar ochrony strategicznych złóż kopalin,
- Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych,
- Obszary o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe,
- Obszary przygraniczne,
- Obszar współpracy SUBREGION G8,
- Obszar krainy Warty i Noteci (KOTURED).

Z kolei w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 r., gmina Górzycza nie została zakwalifikowana jako obszar strategicznej interwencji, leży poza obszarami funkcjonalnymi.

3. METODYKA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

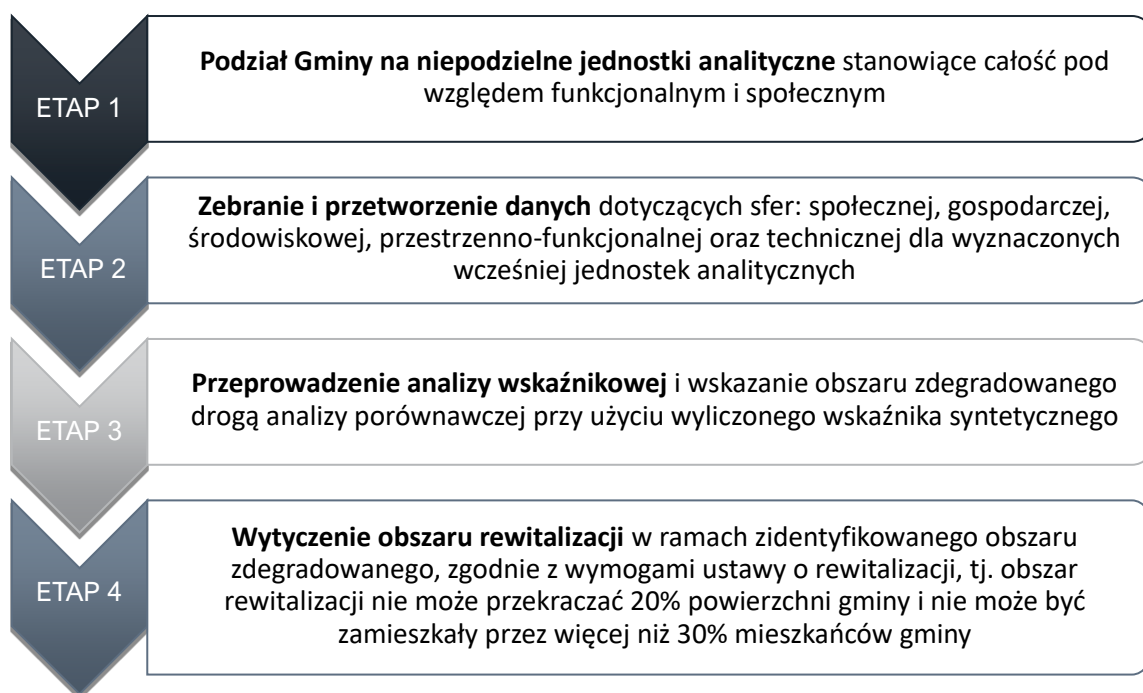
3.1 METODYKA PRAC PRZYJĘTA W PROCESIE DELIMITACJI OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH NA TERENIE GMINY GÓRZYCA

ETAPY PRAC

Opracowanie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Górzycy oraz zawartej w niej procedury delimitacji, wykonano zgodnie z metodyką zapewniającą spełnienie wymogów *ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485.), dalej: ustawa o rewitalizacji*. W spójności z ustawą pozostaje nie tylko zastosowana metodyka delimitacji, ale również sposób zbierania danych, ich przetwarzania oraz prezentacji.

Podczas opracowywania procedury delimitacji, korzystano także z wytycznych i rekomendacji zawartych w publikacji „Delimitacja – krok po kroku” zrealizowanej przez zespół pracowników Instytutu Rozwoju Miast pod redakcją Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa⁶.

Metodyka przyjęta podczas procesu delimitacji obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji na terenie Gminy Górzycy zakładała czteroetapowy system pracy.

⁶ Opracowanie zrealizowane przez Instytut Rozwoju Miast na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa Departamentu Polityki Przestrzennej w ramach umowy nr DPP-U-POWER-173/16, której przedmiotem było: Opracowanie merytoryczne publikacji z zakresu diagnozy i delimitacji obszarów zdegradowanych, ISBN 978-83-7610-653-3.

METODA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO PRZY UŻYCIU WSKAŹNIKA SYNTETYCZNEGO

Do przeprowadzenia analizy wskaźnikowej konieczne było zagregowanie danych do poszczególnych jednostek analitycznych. Ze względu na to, że dobrane wskaźniki przedstawiane są w różnych jednostkach i przedziałach, ich porównywanie oparte na zasadach statystycznych pozostaje utrudnione. W przypadku analizy złożonych zjawisk, które opisuje się więcej niż jedną zmienną, pojawiają się problemy, jakie nie występują w analizach prostych dla jednej zmiennej.

Dla porównania stopnia natężenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych konieczne jest opracowanie porównywalnego wskaźnika syntetycznego dla wszystkich pól podstawowych w całej Gminie Górzycy.

W pierwszym etapie analizy wskaźnikowej dokonana została **standaryzacja danych** służąca sprowadzeniu zmiennych o różnej wartości i jednostkach do wzajemnej porównywalności. Wiąże się ona z ustaleniem kierunku wpływu każdego ze wskaźników, czyli określeniem czy dany wskaźnik jest stymulantą, czy destymulantą. W pierwszym przypadku (stymulanta) – wysokie wartości wskaźnika powodują rozwój danej jednostki (np. liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób w wieku produkcyjnym), natomiast w przypadku destymulanty – wysoka wartość badanego wskaźnika świadczy o sytuacji kryzysowej (np. udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych). Inaczej mówiąc, w przypadku stymulanty, wzrost wskaźnika oznacza pozytywny rezultat dla badanego zjawiska, natomiast w przypadku destymulanty – wzrost wartości zmiennej świadczy negatywnie o zjawisku. Z tego względu, w celu standaryzacji wskaźników posłużono się metodą wyrażoną wzorem:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j}, \text{ gdy zmienna jest stymulantą lub}$$

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j} * (-1), \text{ gdy zmienna jest destymulantą,}$$

gdzie:

t_{ij} – standaryzowana wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i,

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i,

$\bar{x}_j$ – średnia arytmetyczna wskaźnika j,

s_j – odchylenie standardowe wskaźnika j.

Dzięki zastosowaniu takiego rozwiązania, wartości większe od średniej dla całej Gminy po standaryzacji będą przyjmowały wartość dodatnią (korzystniejszą dla danej jednostki analitycznej), natomiast wartości mniejsze od średniej – wartość ujemną (niekorzystną dla danej jednostki analitycznej). Im niższa jest wartość standaryzowanego wskaźnika tym poziom koncentracji negatywnego zjawiska w danej jednostce analitycznej jest większy.

Ostatni etap wyznaczenia obszaru zdegradowanego zakładał określenie natężenia negatywnego zjawiska w każdej ze sfer przy użyciu jednej wartości **wskaźnika syntetycznego**, który stanowił sumę wszystkich wskaźników cząstkowych. Wartość wskaźnika syntetycznego odpowiadała na pytanie, czy dana jednostka analityczna znajduje się w stanie kryzysowym.

Wysokie wartości wskaźnika świadczą o pozytywnym obrazie zjawisk w danej jednostce, natomiast niskie ukazują koncentrację zjawisk kryzysowych. W celu uzyskania wartości wskaźnika syntetycznego posłużono się wzorem:

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n t_{ij}$$

gdzie:

P_i – syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk dla jednostki analitycznej i ,

n – liczba wskaźników,

t_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i .

Zgodnie z przyjętą metodyką do obszaru zdegradowanego włączone mogą zostać wszystkie te jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny jest ujemny (mniejszy niż 0) w sferze społecznej oraz w co najmniej jednej z pozostałych sfer. Im niższe wartości przyjmuje wskaźnik syntetyczny, tym poziom negatywnych zjawisk w danej sferze jest większy.

Spośród wyznaczonych obszarów zdegradowanych, wytyczono obszar rewitalizacji, który zgodnie z wymogami *ustawy o rewitalizacji*, nie może przekraczać 20% powierzchni Gminy i nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców Gminy.

3.2 PODZIAŁ GMINY GÓRZYCA NA JEDNOSTKI ANALITYCZNE

Zgodnie z przedstawioną w powyższym rozdziale metodyką prac, przyjętą w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych, etap pierwszy dotyczył podziału Gminy Górzycy na niepodzielne jednostki analityczne, stanowiące całość pod względem funkcjonalnym i społecznym. Takie działanie umożliwiło zebranie i przetworzenie, a w kolejnym kroku

zagregowanie danych opisujących sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną.

Wyznaczone w procesie delimitacji jednostki analityczne odzwierciedlają specyfikę danego terenu, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji dominującej, a także sposobu zagospodarowania przestrzennego. Ważnym było również, aby w trakcie dokonywania podziału, uwzględnić intensywność użytkowania danego obszaru. Tak wypracowany podział sprawił, że dokonana w kolejnych etapach porównawcza analiza wskaźnikowa, przeprowadzona została w sposób uwzględniający zróżnicowanie przestrzenne Gminy.

W trakcie dokonywania podziału Gminy Górzycy na jednostki analityczne skorzystano z istniejącego już podziału na obręby ewidencyjne, wyznaczając tym samym na obszarze Gminy 11 jednostek analitycznych: Czarnów, Laski, Pamięcin, Radówek, Spudłów, Stańsk, Żabice oraz Górzycy. Obręb Górzycy podzielono na 4 osobne jednostki analityczne: Górzycy 1, Górzycy 2, Górzycy 3 i Górzycy 4. Jednostki Górzycy 1 i 2 to podzielona na dwie części miejscowość Górzycy (wschodnią i zachodnią). Do jednostki Górzycy 3 przypisano miejscowości Ługi Górzyckie, Żabczyn oraz Chyrzno, natomiast do jednostki Górzycy 4 – miejscowość Owczary. Za granicę rozdzielającą jednostki przyjęto przebieg głównych ciągów komunikacyjnych i granice działek. Podział ten podyktowany został kryterium ustawowym wyrażonym w art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, który brzmi: „Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni Gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców Gminy”. Wyznaczone jednostki zachowały spójność funkcjonalną. W przypadku występowania określonych funkcji, tj. usługowa, mieszkaniowa (jedno- lub wielorodzinna) zachowano jednorodność obszaru. Szczegółowe dane dotyczące wyodrębnionych jednostek analitycznych dla Gminy Górzycy przedstawione zostały w tabeli nr 2.

TAB. 2 JEDNOSTKI ANALITYCZNE WYZNACZONE NA TERENIE GMINY GÓRZYCY

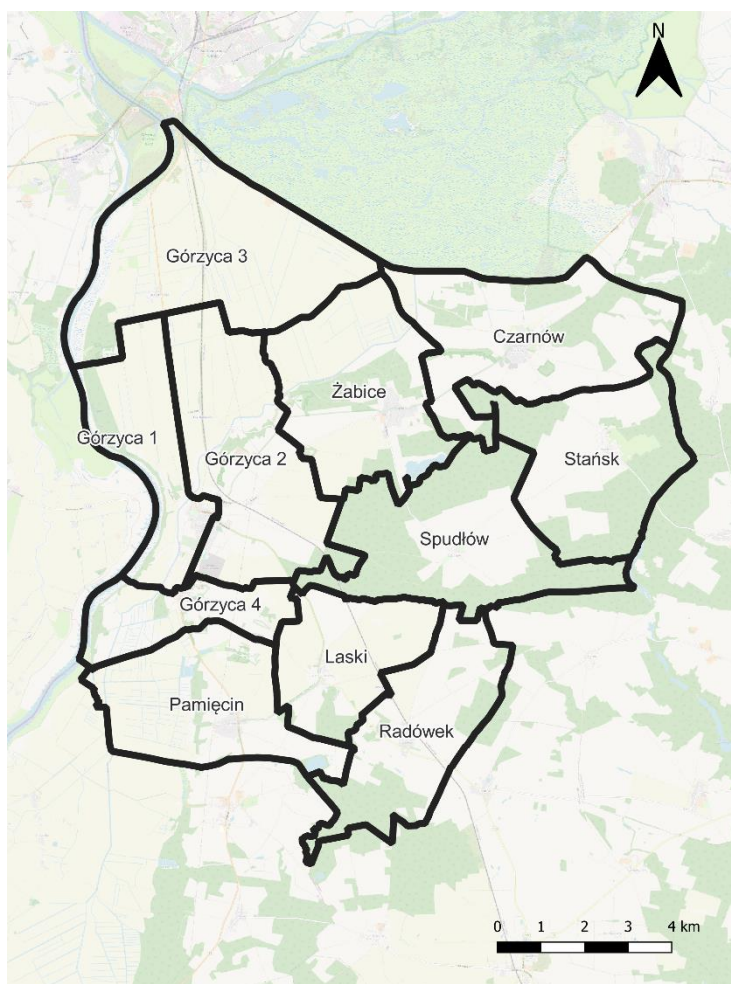
Jednostka analityczna		Powierzchnia jednostki (km ²)	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)	Liczba mieszkańców	Udział w całkowitej liczbie mieszkańców Gminy (%)
Lp.	Nazwa				
1	Górzycy 1	9,48	6,5%	1 066	25,0%
2	Górzycy 2	16,32	11,2%	537	12,6%
3	Górzycy 3	19,39	13,3%	170	4,0%
4	Górzycy 4	6,28	4,3%	113	2,7%
5	Żabice	14,56	10,0%	573	13,4%
6	Spudłów	15,74	10,8%	72	1,7%
7	Czarnów	16,19	11,1%	656	15,4%
8	Stańsk	13,92	9,6%	229	5,4%
9	Pamięcin	12,53	8,6%	476	11,2%
10	Laski	9,06	6,2%	187	4,4%
11	Radówek	11,96	8,2%	182	4,3%

Źródło: opracowanie własne.

Rycina 2. Przedstawia dokładny podział Gminy Górzycza na poszczególne jednostki analityczne. Obręb Górzycza podzielono na 4 mniejsze jednostki analityczne. Zakres przestrzenny tych jednostek przedstawia się następująco:

- **Górzycza 1 ulice:** 1 Maja, Dębowa, Jarzębinowa, Klonowa, Lipowa, Narutowicza, Odrzańska, Ogrodowa, Osiedle Kwiatowe, Parkowa, Reja, Jaśminowa, Kostrzyńska, Polna, Robotnicza, Rzepińska, Wolności,
- **Górzycza 2 ulice:** Ceglana, Fiołkowa, Jaśminowa, Kolejowa, Kostrzyńska, Makowa, Na wzgórzu, Polna, Przemysłowa, Robotnicza, Różana, Rzepińska, Słoneczna, Sosnowa, Tulipanowa, Wolności,
- **Górzycza 3 miejscowości:** Ługi Górzyckie, Żabczyn, Chyrzno,
- **Górzycza 4 miejscowość:** Owczary.

Dane wyjściowe, które przyporządkowano dla ulic położonych na obszarze kilku jednostek analitycznych, zostały rozdzielone proporcjonalnie do odcinka ulicy znajdującej się w danej jednostce analitycznej.

RYCINA 2 JEDNOSTKI ANALITYCZNE GMINY GÓRZYCZA

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

3.3 WYBÓR WSKAŹNIKÓW SŁUŻĄCYCH DOKONANIU ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ WSKAZANYCH JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH

ZJAWISKA KRYZYSOWE

Celem analizy wskaźnikowej wskazanych jednostek analitycznych, przedstawionej w dalszej części Diagnozy, było zidentyfikowanie lokalnych problemów rozwojowych, które występują na terenie Gminy. Pierwszym krokiem była ich prezentacja, a następnym zbadanie natężenia zjawisk kryzysowych występujących na terenie Gminy Górzycy.

Na potrzeby przedmiotowej analizy zgromadzono dane umożliwiające przedstawienie i zbadanie sfery społecznej z obszaru bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, osób ze szczególnymi potrzebami, kapitału społecznego, poziomu edukacji, a także aktywności społecznej.

W sferze gospodarczej zbadano aktywność gospodarczą w poszczególnych jednostkach analitycznych, z kolei w sferze środowiskowej skupiono się na analizie pokrycia budynków szkodliwymi dla zdrowia i środowiska włóknami azbestowymi.

W sferze technicznej oraz sferze przestrzenno-funkcjonalnej zbadano dostępność infrastruktury publicznej (w tym placów zabaw i obiektów sportowych) oraz ład przestrzenny.

POZYSKANIE DANYCH

Proces analityczny, oparty na agregowaniu informacji w obrębie jednostek analitycznych, przeprowadzono z wykorzystaniem danych ilościowych, uzyskanych z rejestrów instytucji samorządowych oraz oddziałów instytucji funkcjonujących na terenie Gminy Górzycy:

- Urzędu Gminy Górzycy,
- Komendy Powiatowej Policji w Słubicach,
- Ośrodka Pomocy Społecznej w Górzycy,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Słubicach,
- Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych).

Dane wyjściowe służące zdiagnozowaniu zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych pozyskane od wyżej wymienionych instytucji przekształcono na porównywalne wskaźniki obrazujące sytuację w danej sferze.

CHARAKTER DANYCH

Nawiązując do opisanej wcześniej metodyki wyznaczania obszaru zdegradowanego przy użyciu wskaźnika syntetycznego, podczas doboru wskaźników dokonano ich jednoczesnego rozróżnienia na stymulanty i destymulanty. To pozwoliło określić, czy wysokie wartości wskaźnika powodują rozwój danej jednostki urbanistycznej (np. liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON – STYMULANTA), czy też prowadzą do kryzysu (np. liczba popełnionych czynów zabronionych – DESTYMULANTA).

ZAKRES CZASOWY

Wszystkie zawarte w Diagnozie wskaźniki posiadają informacje o zakresie czasowym jakiego ten wskaźnik dotyczy. Takie działanie miało na celu uszczegółowienie i doprecyzowanie występowania (trwania) danego zjawiska kryzysowego. Większość obliczanych wskaźników oparta jest na danych z 2020 r. Zestawienie danych z tego roku powiązane jest z ostatnim zamkniętym rokiem w ujęciu statystycznym zgodnie z rejestrem danych statystyki publicznej. Zestawienie wskaźników wykorzystanych podczas analizy służącej zdiagnozowaniu zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych zaprezentowane zostało w poniższych tabelach 3 i 4.

TAB. 3 SPIS WSKAŹNIKÓW WYBRANYCH W CELU DOKONANIU ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ WSKAZANYCH JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH – SFERA SPOŁECZNA

SFERA SPOŁECZNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
BEZROBOCIE	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy w Słubicach, Urząd Gminy Górzycy	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy w Słubicach	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy w Słubicach, Urząd Gminy Górzycy	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Górzycy, Urząd Gminy Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.
UBÓSTWO	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Górzycy, Urząd Gminy Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Górzycy, Urząd Gminy Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Górzycy, Urząd Gminy Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych	Ośrodek Pomocy Społecznej w Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych	Ośrodek Pomocy Społecznej w Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.

	problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej			
	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.
	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Górzycy, Urząd Gminy Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.
	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na gospodarstwo domowe	Ośrodek Pomocy Społecznej w Górzycy, Urząd Gminy Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.
	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.
PRZESTĘPCZOŚĆ	Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Słubicach, Urząd Gminy Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.
	Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Słubicach, Urząd Gminy Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.
	Liczba osób objętych procedurą "Niebieskiej Karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Górzycy, Urząd Gminy Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.
OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Górzycy, Urząd Gminy Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Górzycy, Urząd Gminy Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Górzycy	Destymulanta	w 2020 r.
KAPITAŁ LUDZKI	Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Urząd Gminy Górzycy	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Urząd Gminy Górzycy	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Urząd Gminy Górzycy	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020

	Udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	Urząd Gminy Górzycza	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	Urząd Gminy Górzycza	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Dynamika zmiany liczby mieszkańców 2020/2015	Urząd Gminy Górzycza	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
POZIOM EDUKACJI	Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty (średnia z 3 przedmiotów)	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu	Stymulanta	w 2020 r.
	Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty (średnia z j. polskiego i matematyki)	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu	Stymulanta	w 2020 r.
AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Górzycza	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Liczba kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Górzycza	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020

Źródło: opracowanie własne.

TAB. 4 SPIS WSKAŹNIKÓW WYBRANYCH W CELU DOKONANIU ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ WSKAZANYCH JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH – SFERA GOSPODARCZA, ŚRODOWISKOWA, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

SFERA GOSPODARCZA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Górzycza	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 osób w wieku produkcyjnym	Urząd Gminy Górzycza	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Górzycza	Stymulanta	w 2020 r.
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym	Urząd Gminy Górzycza	Stymulanta	w 2020 r.
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Górzycza	Destymulanta	w 2020 r.
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym	Urząd Gminy Górzycza	Destymulanta	w 2020 r.
SFERA ŚRODOWISKOWA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy

POKRYCIE AZBESTEM	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi w ogólnej liczbie budynków	Urząd Gminy Górzycza	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Górzycza	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 budynków	Urząd Gminy Górzycza	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Górzycza	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ	Liczba obiektów infrastruktury sportowej na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Górzycza	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Górzycza	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
ŁĄD PRZESTRZENNY	Udział powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w 2015 r. i później w ogólnej powierzchni	Urząd Gminy Górzycza	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie budynków	Urząd Gminy Górzycza	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Górzycza	Stymulanta	według stanu na 31.12.2020
SFERA TECHNICZNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	Odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych	Urząd Gminy Górzycza	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020
	Liczba obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Górzycza	Destymulanta	według stanu na 31.12.2020

Źródło: opracowanie własne.

4. ANALIZA WSKAŹNIKOWA JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH

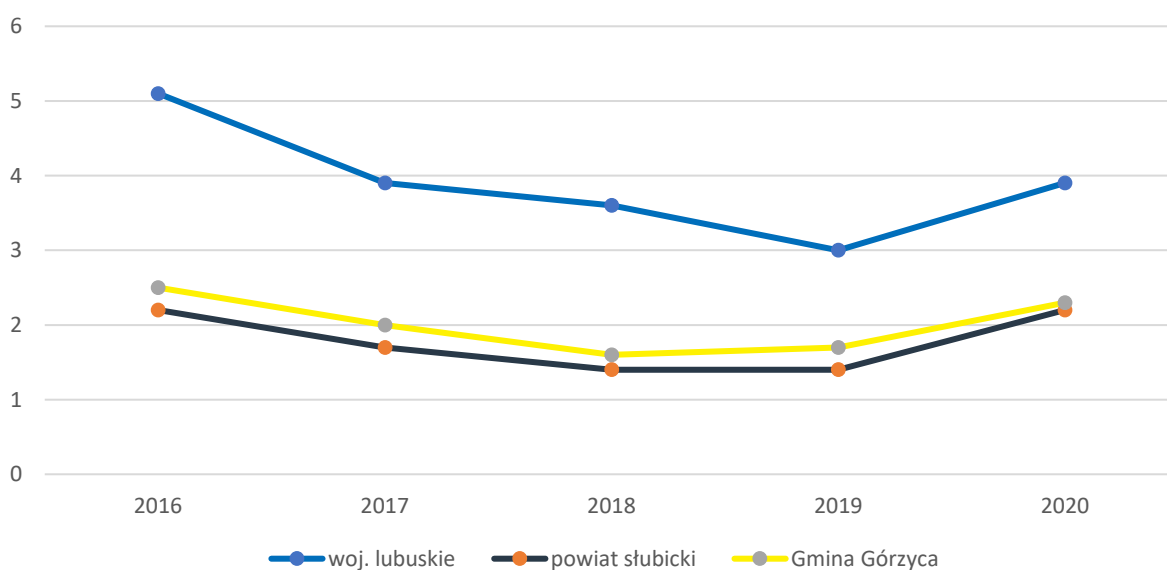
4.1 SFERA SPOŁECZNA

BEZROBOCIE

Procesem społeczno-gospodarczym, który charakteryzuje poprawa najważniejszych wskaźników mierzących warunki życia jest rozwój gospodarczy. Pojęcie rozwoju obejmuje swym zakresem zmiany ilościowe, np. wzrost zatrudnienia, dochodów, konsumpcji oraz zmiany jakościowe, m.in. zmiany w strukturze PKB oraz zatrudnieniu. Zatem rozwój gospodarczy związany jest ściśle z rynkiem pracy. Możliwość stabilnego zatrudnienia oraz posiadania satysfakcjonującej pracy ma bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców. Jednym z negatywnych zjawisk społecznych powiązanych z rynkiem pracy jest bezrobocie.

Na wykresie 1. przedstawiono kształtowanie się udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności, w wieku produkcyjnym, zamieszkujących Gminę Górzycę. Dane te zestawiono ze średnimi dla powiatu i województwa w latach 2016-2020. Analizując poniższy wykres zaobserwować można, iż poziom bezrobocia w Gminie od 2016 r. rok rocznie spadał. Sytuacja ta zmieniła się w 2019 r. od kiedy to liczba osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym, w Gminie, zaczęła ponownie wzrastać. Analogiczna sytuacja nastąpiła w całym powiecie ślubickim i województwie lubuskim. W 2020 r. wartość tego wskaźnika wynosiła odpowiednio: 2,3% w Gminie Górzycę; 2,2% w powiecie ślubickim oraz 3,9% w województwie lubuskim. Wśród negatywnych zjawisk zewnętrznych mających wpływ na wartości wskaźników zaprezentowanych powyżej, można wskazać pandemię COVID-19 oraz związane z nią decyzje powodujące efekt „zamrożonej gospodarki”. Długotrwale zamknięte przedsiębiorstwa, w szczególności z sektora usługowo-handlowego przyczyniły się m.in. do zmniejszenia liczby pracowników.

WYKRES 1 UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM

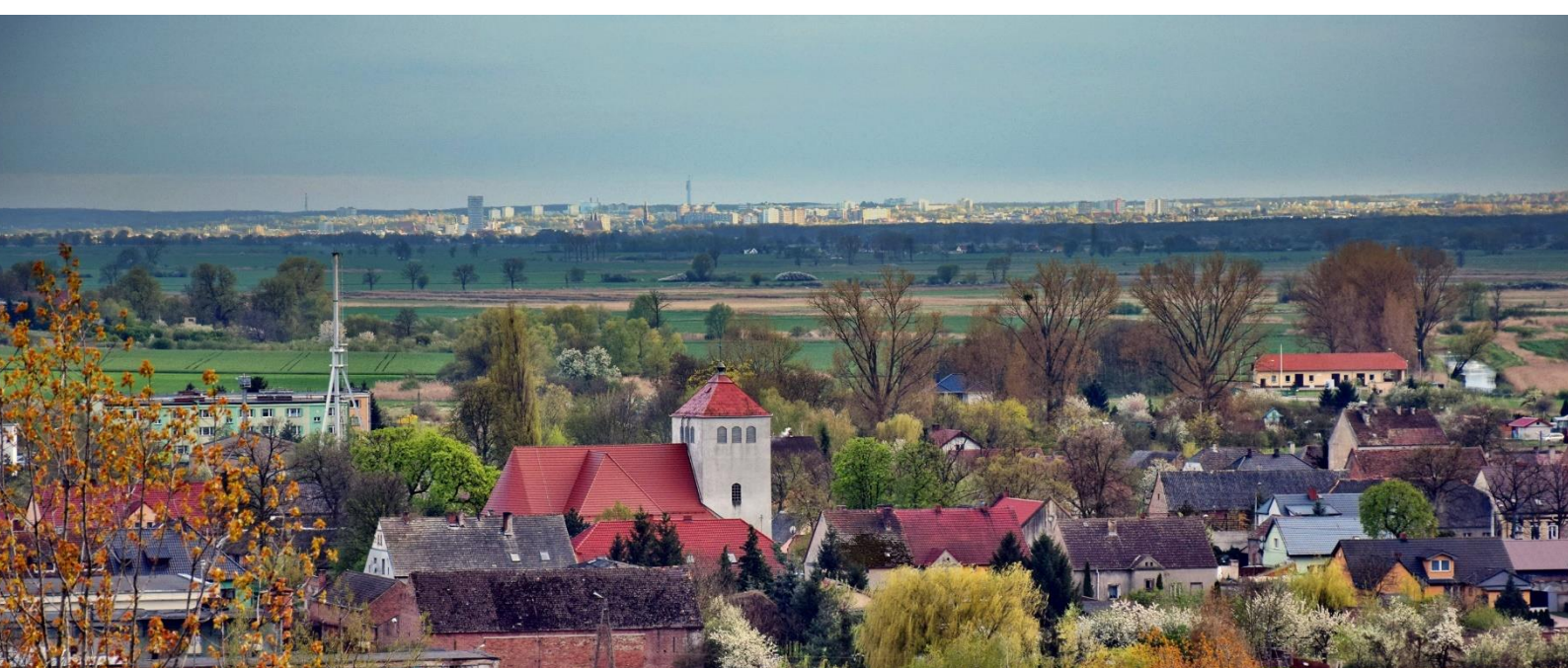

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analiza dotycząca zjawiska bezrobocia dokonana wśród jednostek analitycznych wyznaczonych w Gminie Górzycza opierała się na szeregu wskaźników:

- liczba osób bezrobotnych, w przeliczeniu na 100 mieszkańców, w wieku produkcyjnym – destymulanta,
- udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych – destymulanta,
- udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób, w wieku produkcyjnym – destymulanta,
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców – destymulanta,
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej – destymulanta.

Poniższa analiza wskaźnikowa zawiera dane dotyczące kształtowania się zjawiska bezrobocia w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Górzycza. Jednostką, która charakteryzowała się najbardziej niekorzystnymi wartościami wskaźników w całym badanym obszarze bezrobocia były Laski, w których to odnotowano wysoką liczbę osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (5,22), wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych (66,7%), wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (3,5%), a także wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców (1,6%). Kolejną jednostką cechującą się negatywnymi zjawiskami w obszarze bezrobocia był Czarnów. W jednostce tej odnotowano wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych (36,4%), wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (1,0%), wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców (1,4%), a także stosunkowo wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej (21,4%). Szczegółową analizę wskaźnikową przedstawia tabela 5.

TAB. 5 ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ W OBSZARZE BEZROBOCIE

Jednostka analityczna	BEZROBOCIE									
	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym		Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych		Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Górzycza 1	2,14	0,644	24,8%	0,227	0,5%	0,437	1,0%	0,374	18,2%	-0,292
Górzycza 2	2,92	0,104	15,2%	0,691	0,4%	0,534	1,3%	0,043	20,8%	-0,692
Górzycza 3	5,17	-1,465	16,7%	0,618	0,9%	0,077	2,4%	-1,243	20,0%	-0,565
Górzycza 4	2,90	0,117	50,0%	-0,981	1,4%	-0,563	1,8%	-0,529	15,4%	0,140
Żabice	1,58	1,032	33,3%	-0,181	0,5%	0,441	1,0%	0,356	18,2%	-0,287
Spudłów	5,26	-1,528	0,0%	1,418	0,0%	1,015	0,0%	1,638	0,0%	2,489
Czarnów	2,64	0,294	36,4%	-0,326	1,0%	-0,032	1,4%	-0,042	21,4%	-0,783
Stańsk	2,72	0,240	25,0%	0,219	0,7%	0,275	3,1%	-2,105	24,1%	-1,197
Pamięcin	2,32	0,521	57,1%	-1,323	1,3%	-0,427	0,6%	0,867	17,6%	-0,206
Laski	5,22	-1,496	66,7%	-1,780	3,5%	-2,772	1,6%	-0,326	15,8%	0,078
Radówek	0,85	1,538	0,0%	1,418	0,0%	1,015	0,5%	0,966	7,7%	1,314

Źródło: opracowanie własne.

UBÓSTWO

Zjawisko ubóstwa opiera się na odniesieniu poziomu zaspokojenia potrzeb osób, rodzin, gospodarstw domowych do poziomu ich zaspokojenia przez innych członków społeczeństwa. Odnosi się ono do niedostatku, biedy i nędzy, czego skutkiem jest m.in. bezradność, brak motywacji, wykluczenie społeczne i obniżenie poziomu życia. Oznacza to, że ubóstwo charakteryzują nadmierne rozpiętości w poziomie zaspokojenia potrzeb w społeczeństwie.

Działania zmierzające m.in. do ograniczenia ubóstwa na terenie Gminy Górzycy świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej, położony przy ul. Kostrzyńskiej 13A w Górzycy. Jest to jednostka organizacyjna realizująca zadania pomocy społecznej. W szczególności zajmuje się zaspokajaniem niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwieniem bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Do zadań OPS należy w szczególności:

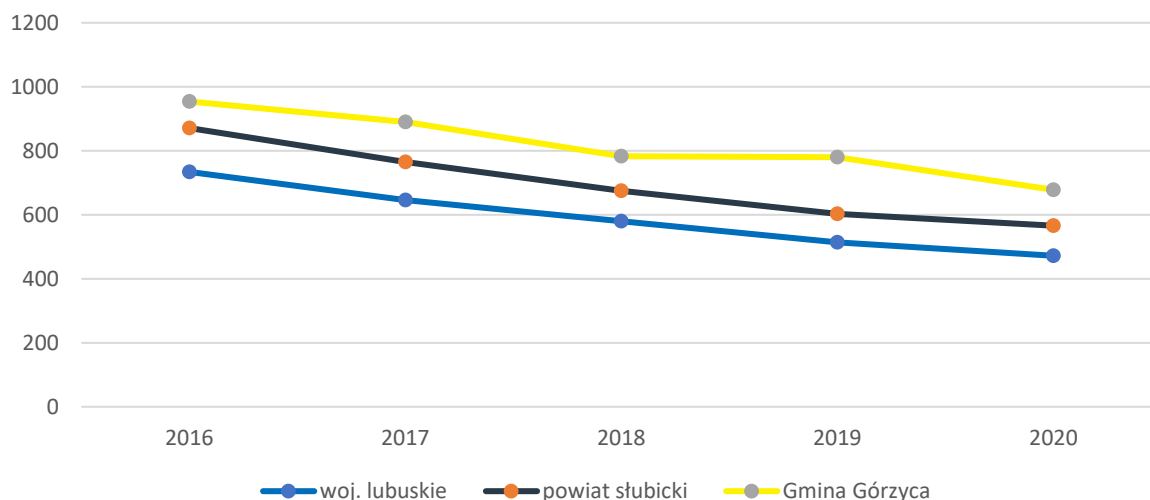
- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą o pomocy społecznej świadczeń,
- realizacja rządowych programów pomocy społecznej i gminnych programów ośłonowych,
- realizacja programów współfinansowanych ze środków unijnych,
- realizacja zadań wynikających z przepisów prawa.

W 2020 r. z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystały 283 osoby. W tym samym roku do końca lutego funkcjonowała socjoterapeutyczna „Świetlica Kontrasty”, która zajmowała się opieką nad dziećmi. Z powodu pandemii koronawirusa (COVID19) zajęcia w świetlicy zawieszono.

Poniższy wykres przedstawia zmienną dotyczącą liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców w Gminie Górzycy w latach 2016-2020 na tle powiatu i województwa. Między innymi za pomocą tego wskaźnika można określić poziom ubóstwa na terenie Gminy. W całym badanym okresie liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w Gminie była wyższa niż w powiecie i województwie. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w 2016 r. Rok ten był także okresem, od którego wskaźnik ten zaczął dynamicznie maleć. W 2020 r. liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Górzycy wynosiła 678 na 10 tysięcy mieszkańców. Sytuacja spadku tego wskaźnika jest charakterystyczna nie tylko dla Gminy, ale także całej Polski.

WYKRES 2 BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 10 TYS. LUDNOŚCI W GMINIE GÓRZYCA NA TLE POWIATU I WOJEWÓDZTWA

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród analizowanych jednostek, zjawisko ubóstwa zbadano na podstawie wskaźników:

- udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców – destymulanta,
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, z tytułu ubóstwa, w ogólnej liczbie mieszkańców – destymulanta,
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, z tytułu ubóstwa, w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej – destymulanta,
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców – destymulanta,
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej – destymulanta,
- kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej – destymulanta,
- kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców – destymulanta,
- kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na gospodarstwo domowe – destymulanta,
- kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej – destymulanta.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kształtowania się zjawiska ubóstwa w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Górzycy. Jednostkami, które charakteryzowały się najbardziej niekorzystnymi wartościami w całym badanym obszarze ubóstwa były: Spudłów (wysokie wartości osiągnęło 7 na 9 badanych wskaźników), Górzycy 1 i Radówek (w obu przypadkach wysokie wartości osiągnęło 5 na 9 badanych wskaźników). Oprócz tego wysokie natężenie negatywnych zjawisk związanych z ubóstwem kształtowało się również w jednostkach: Górzycy 2, Górzycy 3 i Górzycy 4.

TAB. 6 ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ W OBSZARZE UBÓSTWO CZ. I

Jednostka analityczna	UBÓSTWO cz. I									
	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Górzycza 1	0,057	0,874	3,4%	-0,320	59,9%	-1,890	1,0%	0,325	18,2%	-0,836
Górzycza 2	0,063	0,707	3,5%	-0,446	56,0%	-1,530	0,7%	0,774	11,9%	0,559
Górzycza 3	0,118	-0,859	3,5%	-0,484	30,0%	0,820	1,8%	-0,816	15,0%	-0,126
Górzycza 4	0,115	-0,785	3,5%	-0,497	30,8%	0,750	0,9%	0,555	7,7%	1,491
Żabice	0,058	0,848	2,8%	0,426	48,5%	-0,853	0,7%	0,846	12,1%	0,511
Spudłów	0,153	-1,857	4,2%	-1,270	27,3%	1,067	2,8%	-2,395	18,2%	-0,829
Czarnów	0,064	0,665	2,1%	1,238	33,3%	0,518	0,5%	1,221	7,1%	1,612
Stańsk	0,127	-1,114	4,4%	-1,517	34,5%	0,414	1,7%	-0,788	13,8%	0,141
Pamięcin	0,036	1,470	1,7%	1,798	47,1%	-0,724	0,8%	0,624	23,5%	-2,012
Laski	0,102	-0,403	3,2%	-0,088	31,6%	0,677	1,6%	-0,566	15,8%	-0,300
Radówek	0,071	0,455	2,2%	1,160	30,8%	0,750	1,1%	0,221	15,4%	-0,211

Źródło: opracowanie własne.

TAB. 7 ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ W OBSZARZE UBÓSTWO CZ. II

Jednostka analityczna	UBÓSTWO cz. II							
	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej		Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców		Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na gospodarstwo domowe		Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Górzycza 1	1 721,24	0,408	5 846,77	0,173	338,45	-0,678	1 031,61	-1,141
Górzycza 2	1 859,41	0,219	6 506,05	-0,082	203,36	0,312	1 040,39	-1,178
Górzycza 3	1 280,00	1,011	4 517,65	0,685	160,00	0,630	384,00	1,541
Górzycza 4	2 200,00	-0,247	7 787,61	-0,576	293,33	-0,348	676,92	0,328
Żabice	1 832,50	0,256	5 116,93	0,454	174,52	0,523	888,48	-0,549
Spudłów	3 066,67	-1,431	12 777,78	-2,501	613,33	-2,693	836,36	-0,333
Czarnów	2 571,43	-0,754	5 487,80	0,311	194,59	0,376	857,14	-0,419
Stańsk	1 480,00	0,737	6 462,88	-0,065	231,25	0,107	510,34	1,018
Pamięcin	1 037,50	1,342	1 743,70	1,755	61,48	1,352	488,24	1,109
Laski	1 616,67	0,551	5 187,17	0,427	161,67	0,617	510,53	1,017
Radówek	3 550,00	-2,091	7 802,20	-0,582	273,08	-0,199	1 092,31	-1,393

Źródło: opracowanie własne.

PRZESTĘPCZOŚĆ

Zapewnieniem bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Gminy Górzycy zajmuje się Komenda Powiatowa Policji w Słubicach zlokalizowana przy ul. Kazimierza Wielkiego 1 oraz Posterunek Policji w Górzycy przy ul. Wolności 21. O bezpieczeństwo mieszkańców Gminy dbają dwaj dzielnicowi, patrolujący w dwóch rejonach nr 5 i 6. W skład rejonu nr 5 wchodzi sołectwa: Czarnów, Spudłów, Stańsk, Żabice oraz wybrane ulice miejscowości Górzycy: Ceglana, Kolejowa, Kostrzyńska, Narutowicza, Nadodrzańska, Ogrodowa, 1-go Maja, Polna, Robotnicza, Rzepińska, Parkowa. Główne zagrożenia występujące w tym rewirze to psy poruszające się po terenie miejscowości Czarnów bez opieki i nadzoru właściciela. Natomiast do rejonu nr 6 zalicza się sołectwa takie jak: Chyrzyno, Laski Lubuskie, Ługi Górzyskie, Owczary, Pamięcin, Radówek, Żabczyn, a także wybrane ulice miejscowości Górzycy: Jaśminowa, Osiedle Kwiatowe, Reja, Różana, Słoneczna, Wolności. Negatywne zjawiska w tym obszarze dotyczą spożywania alkoholu i zakłócania ładu i porządku prawnego w okolicy sklepu spożywczego w Laskach Lubuskich.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Powiatową Policję w Słubicach, w 2020 r. na terenie Gminy Górzycy popełniono 39 przestępstw. Wykrywalność przestępstw ogółem wyniosła 77%. Do naruszeń bezpieczeństwa w Gminie zalicza się przede wszystkim: kradzieże, kradzieże z włamaniem, rozboje, pobicia, uszkodzenie ciała i uszkodzenie mienia.

Nad bezpieczeństwem Gminy sprawuje także pieczę Komenda Powiatowa Straży Pożarnej oraz 2 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej - w Górzycy oraz Czarnowie.

Przestępczość rozumiana jest jako wszelkiego rodzaju czyny określone przez prawo jako zachowania niezgodne z normą prawną, popełnione na danym terenie w określonym czasie. Do ograniczania przestępczości służą m.in. działania takie jak: prowadzenie profilaktyki kryminalistycznej, racjonalna polityka karna, kontrola społeczna, współpraca społeczności lokalnych z odpowiednimi służbami oraz wpływ wychowawczy.

Przestępczość w Gminie Górzycy zbadana została na podstawie wskaźników:

- liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców – destymulanta,
- liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi), w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców – destymulanta,
- liczba osób objętych procedurą "Niebieskiej Karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców – destymulanta.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kształtowania się zjawiska przestępczości w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Górzycy. Jednostkami, które charakteryzowały się najbardziej niekorzystnymi wartościami w całym badanym obszarze przestępczości były: Górzycy 1 oraz Górzycy 2. W przypadku tych dwóch jednostek wysoką przestępczość odnotowano we wszystkich badanych wskaźnikach. Oprócz tego negatywne zjawiska wystąpiły również w jednostce Górzycy 4, Czarnów, Żabice, oraz Radówek. W tych jednostkach zaobserwowano wysoką liczbę stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców.

TAB. 8 ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ W OBSZARZE PRZESTĘPCZOŚĆ

Jednostka analityczna	PRZESTĘPCZOŚĆ					
	Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców		Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców		Liczba osób objętych procedurą "Niebieskiej Karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Górzycza 1	15,67	-0,755	16,42	-0,019	0,23	-1,499
Górzycza 2	11,73	-0,235	19,54	-0,176	0,28	-1,922
Górzycza 3	5,88	0,535	76,47	-3,047	0,00	0,725
Górzycza 4	26,55	-2,190	8,85	0,363	0,00	0,725
Żabice	12,22	-0,300	8,73	0,369	0,17	-0,930
Spudłów	0,00	1,311	13,89	0,109	0,00	0,725
Czarnów	16,77	-0,900	12,20	0,194	0,15	-0,721
Stańsk	0,00	1,311	0,00	0,809	0,00	0,725
Pamięcin	4,20	0,757	4,20	0,597	0,00	0,725
Laski	5,35	0,606	10,70	0,270	0,00	0,725
Radówek	10,99	-0,138	5,49	0,532	0,00	0,725

Źródło: opracowanie własne.

OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

Zgodnie z *ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*, za osobę ze szczególnymi potrzebami uznaje się osobę, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami. Osoby ze szczególnymi potrzebami, rozumiane zgodnie z zakresem dostępności, zdefiniowanym w Programie rządowym Dostępność Plus 2018-2025⁷, to między innymi:

- osoby na wózkach inwalidzkich, poruszające się o kulach, o ograniczonej możliwości poruszania się,
- osoby niewidome i słabowidzące,
- osoby z niepełnosprawnością słuchu,
- osoby głuchoniewidome,
- osoby z niepełnosprawnością psychiczną i intelektualną,
- osoby starsze i osłabione chorobami,
- kobiety w ciąży,
- osoby z małymi dziećmi, w tym z wózkami dziecięcymi,

⁷ Program rządowy: Dostępność Plus 2018-2025, Opracowanie: Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa, www.mirr.gov.pl

- osoby mające trudności w komunikowaniu się z otoczeniem (także z rozumieniem języka pisanego albo mówionego),
- osoby o nietypowym wzroście (w tym również dzieci),
- osoby z ciężkim lub nieporęcznym bagażem, towarem.

Analizy wskaźnikowej dotyczącej sytuacji osób ze szczególnymi potrzebami dokonano na podstawie wskaźników:

- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, z tytułu niepełnosprawności, w ogólnej liczbie mieszkańców – destymulanta.
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców – destymulanta.
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej – destymulanta.

Poniższa tabela przedstawia analizę wskaźnikową sfery społecznej w obszarze osoby ze szczególnymi potrzebami, w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Górzycy. Jednostkami, które charakteryzowały się najbardziej niekorzystnymi wartościami w całym badanym obszarze były: Spudłów, Górzycy 1 i Górzycy 2. W jednostce Spudłów, we wszystkich trzech badanych wskaźnikach, zaobserwowano najwyższe natężenie negatywnych zjawisk. Innymi jednostkami, których odnotowano problemy w obszarze osoby ze szczególnymi potrzebami były: Laski, Czarnów, Górzycy 4 i Żabice.

TAB. 9 ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ W OBSZARZE OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

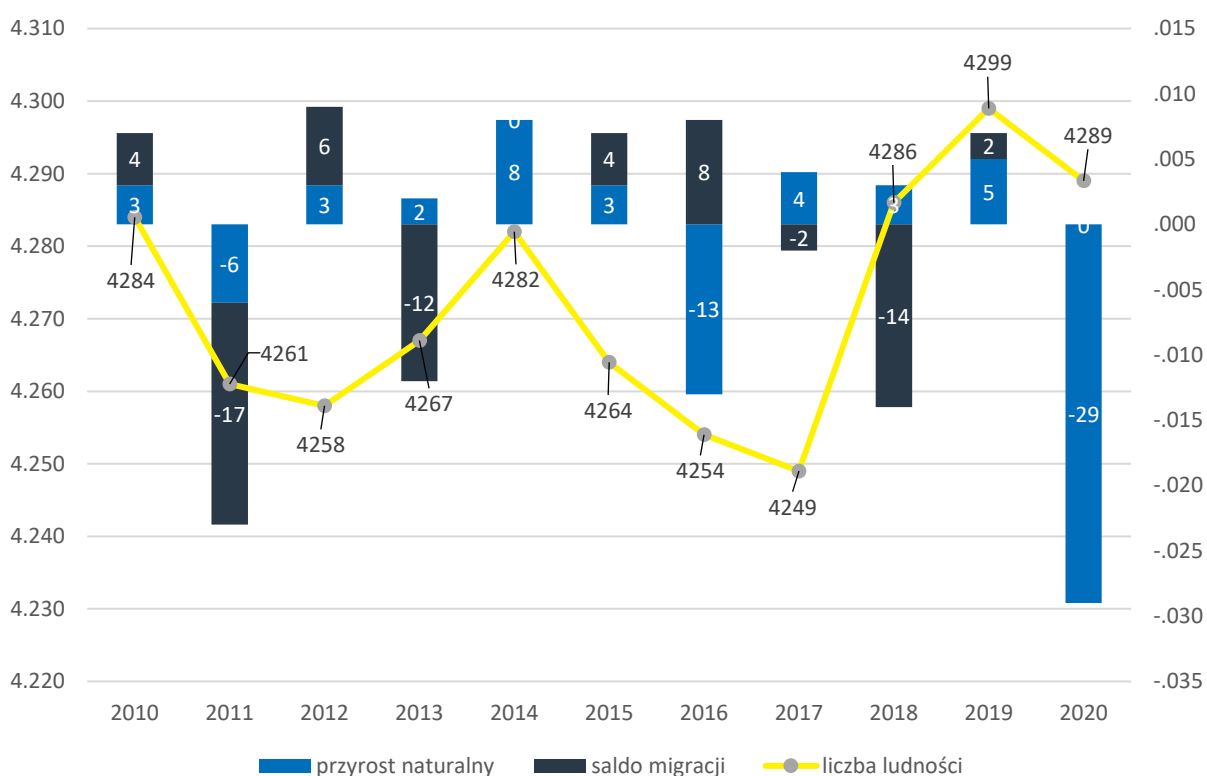
Jednostka analityczna	OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI					
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Górzycy 1	1,1%	0,104	1,3%	-0,356	22,4%	-1,493
Górzycy 2	1,7%	-0,423	1,0%	-0,008	16,4%	-0,580
Górzycy 3	1,2%	0,055	0,6%	0,614	5,0%	1,155
Górzycy 4	1,8%	-0,514	0,0%	1,455	0,0%	1,918
Żabice	0,3%	0,849	0,9%	0,208	15,2%	-0,394
Spudłów	4,2%	-2,814	2,8%	-2,516	18,2%	-0,857
Czarnów	0,6%	0,599	1,2%	-0,288	19,0%	-0,989
Stańsk	0,9%	0,346	0,9%	0,206	6,9%	0,865
Pamięcin	0,2%	0,983	0,4%	0,854	11,8%	0,123
Laski	1,1%	0,158	1,6%	-0,838	15,8%	-0,492
Radówek	0,5%	0,657	0,5%	0,669	7,7%	0,744

Źródło: opracowanie własne.

KAPITAŁ LUDZKI

Analizując wskaźniki demograficzne dla Gminy Górzycy w latach 2010-2020 zaobserwowano znaczące zróżnicowanie liczby ludności. Na koniec 2020 r. w Gminie zameldowanych było 4 289 mieszkańców. Zgodnie z danymi GUS, liczba ludności Gminy w całym badanym okresie wzrosła jedynie o 5 osób. Zmiana liczby mieszkańców podyktowana jest przede wszystkim dwoma czynnikami – przyrostem naturalnym oraz saldem migracji. Pierwszy z nich ulegał dużym wahaniom w całym badanym okresie, dając w 2020 r. wynik ujemny -29. Drugim czynnikiem było saldo migracji, które również utrzymywało się na ujemnym lub niskim poziomie (maksymalnie przyjmując wartość 8 w 2016 r.). Szczegółowe dane dotyczące zmian ludnościowych w Gminie przedstawia poniższa rycina.

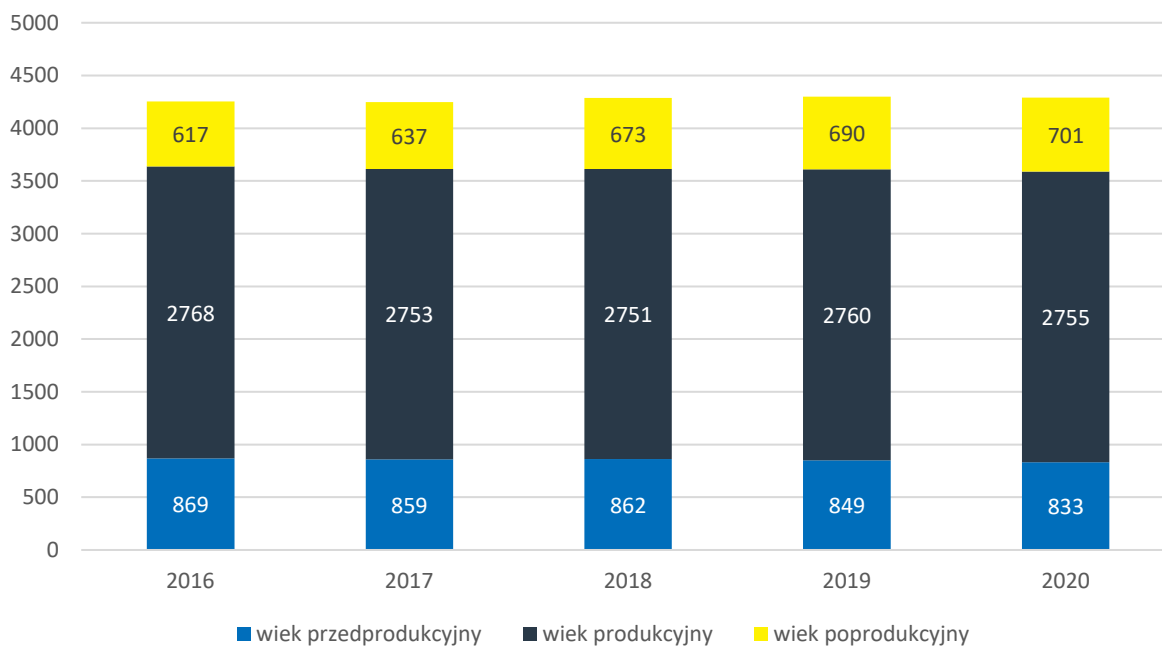
WYKRES 3 ZMIANY LICZBY LUDNOŚCI W GMINIE GÓRZYCY W LATACH 2010-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na poniższej rycinie przedstawiono zmianę struktury ludności w Gminie Górzycza na przestrzeni lat 2016-2020. Z wykresu wywnioskować można, iż liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (z wyjątkiem 2018 r.) stopniowo malała. Podobna sytuacja dotyczyła ludności w wieku produkcyjnym, w tym przypadku wzrost liczby mieszkańców odnotowano wyłącznie w 2019 r. W przypadku ludności wieku poprodukcyjnym zaobserwowano odwrotną sytuację, czyli wzrost wartości tego wskaźnika. Jest to skutek spadku liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Wiąże się to ze zmianą struktury ludności, w której udział osób starszych jest wyższy niż osób młodych, wchodzących na rynek pracy. Dlatego należy zwrócić szczególną uwagę na wzrost zapotrzebowania na nowe usługi społeczne, skierowane głównie dla seniorów. Innym skutkiem zmian w liczebności i strukturze społeczeństwa jest problem zastępowalności pokoleń. Obecnie ludzi aktywnych zawodowo nie przybywa wystarczająco dużo, aby wypełnić lukę na rynku pracy. Takie dysproporcje powodują, że zasoby pracowników systematycznie maleją. Ze zjawiskiem tym zmagają się jednostki terytorialne z całego kraju.

WYKRES 4 STRUKTURA LUDNOŚCI W GMINIE GÓRZYCA W LATACH 2016-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa tabela 10. przedstawia wskaźnik mieszkańców w wieku kreatywnym (liczba ludności w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem) oraz wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego (ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym). W 2020 r. wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego był niższy w Gminie niż w powiecie i województwie, podobnie było z dynamiką wzrostu tego wskaźnika.

TAB. 10 WSKAŹNIKI DEMOGRAFICZNE DLA GMINY GÓRZYCA W 2016 I 2020 R.

JST	mieszkańcy w wieku kreatywnym (%)			senioralne obciążenie demograficzne (%)		
	2016	2020	dynamika	2016	2020	dynamika
woj. lubuskie	15,60	13,50	87%	22,30	27,40	123%
powiat słubicki	16,16	14,23	88%	19,10	22,80	119%
Gmina Górzycy	15,96	15,02	94%	16,30	18,50	113%

¹ ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

² ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Niewielki spadek dotyczył także wskaźnika mieszkańców w wieku kreatywnym. Odływ osób w wieku kreatywnym stanowi znaczący defekt dla Gminy, ponieważ mieszkańcy ci są głównym potencjałem rozwoju ekonomicznego Gminy. Na przełomie lat 2016-2020 wskaźnik ten spadł o 0,94 pp., a dynamika jego spadku wynosiła 94%.

Analizę wskaźnikową kapitału ludzkiego przeprowadzono na podstawie danych wskaźnikowych:

- udziału osób w wieku przedprodukcyjnym, w ogólnej liczbie ludności – stymulanta,
- ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób, w wieku produkcyjnym – destymulanta,
- udziału osób w wieku poprodukcyjnym, w ogólnej liczbie ludności – destymulanta,
- udziału dzieci w wieku 0-3 lat, w ogólnej liczbie mieszkańców – stymulanta,
- udziału dzieci w wieku 3-6 lat, w ogólnej liczbie mieszkańców – stymulanta,
- dynamiki zmiany liczby mieszkańców 2020/2015 – stymulanta.

Najbardziej niekorzystna sytuacja dotycząca kapitału ludzkiego w Gminie Górzycy kształtowała się w jednostkach: Radówek, Laski, Czarnów, Górzycy 2 i Górzycy 1. W jednostce Radówek zaobserwowano wysokie natężenie negatywnych zjawisk we wszystkich sześciu badanych wskaźnikach. Natomiast niską koncentracją negatywnych zjawisk charakteryzowały się jednostki Spudłów oraz Górzycy 4.

TAB. 11 ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ W OBSZARZE KAPITAŁ LUDZKI

Jednostka analityczna	KAPITAŁ LUDZKI											
	Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności		Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym		Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności		Udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców		Udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców		Dynamika zmiany liczby mieszkańców 2020/2015	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Górzycza 1	18,3%	-0,850	32,17	-2,088	19,9%	-2,011	4,5%	0,118	4,4%	-0,332	100,8%	0,524
Górzycza 2	21,2%	-0,213	24,78	-0,154	15,7%	-0,220	2,9%	-0,943	4,3%	-0,381	103,9%	0,961
Górzycza 3	21,2%	-0,214	15,52	2,268	10,6%	1,923	2,4%	-1,302	4,7%	-0,184	85,4%	-1,621
Górzycza 4	25,7%	0,784	21,74	0,641	13,3%	0,786	4,4%	0,096	8,8%	1,828	84,3%	-1,775
Żabice	19,0%	-0,693	22,43	0,461	14,8%	0,126	4,0%	-0,181	5,4%	0,158	103,1%	0,837
Spudłów	34,7%	2,800	23,68	0,132	12,5%	1,114	8,3%	2,734	8,3%	1,577	107,5%	1,451
Czarnów	20,9%	-0,279	24,76	-0,149	15,7%	-0,241	3,7%	-0,421	4,7%	-0,174	98,1%	0,139
Stańsk	20,5%	-0,359	23,81	0,099	15,3%	-0,064	4,4%	0,057	4,8%	-0,136	95,8%	-0,173
Pamięcin	20,4%	-0,392	25,50	-0,342	16,2%	-0,442	5,0%	0,512	6,1%	0,489	101,3%	0,588
Laski	23,5%	0,309	24,35	-0,041	15,0%	0,067	4,3%	-0,003	3,2%	-0,910	96,9%	-0,023
Radówek	18,1%	-0,892	27,35	-0,827	17,6%	-1,037	3,3%	-0,665	1,1%	-1,934	90,5%	-0,908

Źródło: opracowanie własne.

POZIOM EDUKACJI

O jakości edukacji świadczą m.in. wyniki egzaminów końcowych oraz umiejętności zdobyte przez uczniów. Zależą one w dużej mierze od zdolności, motywacji, ale także środowiska domowego i szkolnego ucznia. Postępy i osiągnięcia edukacyjne mogą być badane w różny sposób. Do najbardziej popularnych sposobów należą sprawdziany wewnętrzne i zewnętrzne oraz konkursy przedmiotowe.

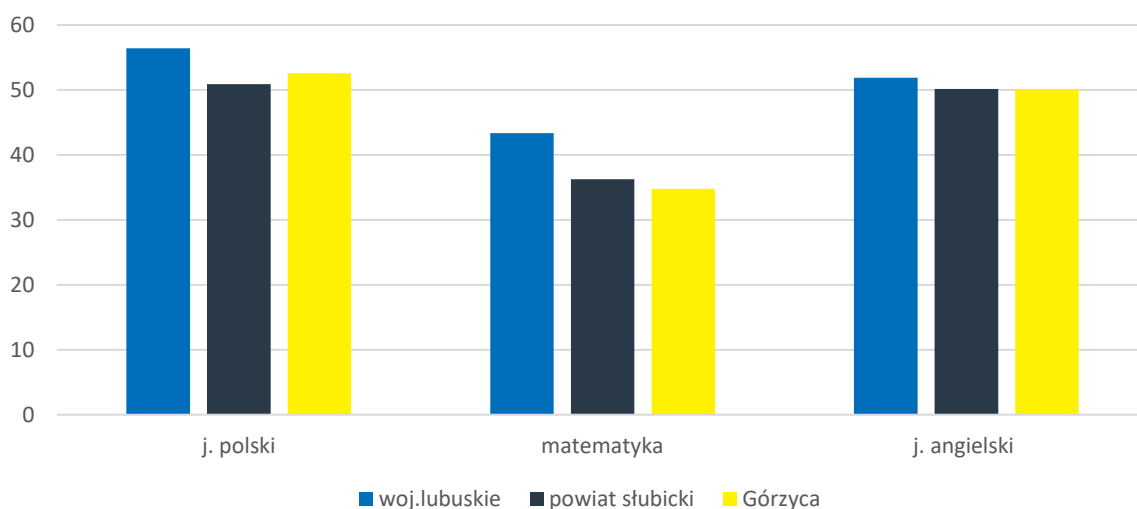
Na terenie Gminy Górzycy funkcjonują następujące placówki oświatowe prowadzone przez samorząd:

- Szkoła Podstawowa im. Kresowian w Czarnowie,
- Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego w Górzycy,

Ponadto w Gminie działa Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Pamięcinie ze Szkołą Filialną w Żabicach.

Na poniższym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty, zestawiające średnie wyniki uczniów z Gminy ze średnią powiatu i województwa. Ich analiza wskazuje, że poziom kształcenia w Gminie Górzycy w 2020 r. był porównywalny do powiatu ślubickiego, ale niższy od województwa lubuskiego.

WYKRES 5 WYNIKI EGZAMINU ÓSMOKLASISTY W GMINIE GÓRZYCY W 2020 R. NA TLE POWIATU

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2020.

Poniższa tabela odnosi się do analizy wskaźnikowej poziomu edukacji na terenie Gminy Górzycy. Na podstawie badanego wskaźnika zauważyć można, że pod względem wyników egzaminów państwowych, najniższe wartości odnotowano w jednostkach: Żabice, Spudłów, Czarnów, Stańsk. Do analiz wykorzystano wyniki egzaminów ósmoklasistów z j. polskiego, j. angielskiego oraz matematyki.

TAB. 12 ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ W OBSZARZE POZIOM EDUKACJI

Jednostka analityczna	POZIOM EDUKACJI			
	Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty (średnia z 3 przedmiotów)		Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty (średnia z j. polskiego i matematyki)	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Górzycza 1	46,13	0,756	45,85	0,756
Górzycza 2	46,13	0,756	45,85	0,756
Górzycza 3	46,13	0,756	45,85	0,756
Górzycza 4	46,13	0,756	45,85	0,756
Żabice	43,23	-1,323	40,85	-1,323
Spudłów	43,23	-1,323	40,85	-1,323
Czarnów	43,23	-1,323	40,85	-1,323
Stańsk	43,23	-1,323	40,85	-1,323
Pamięcin	46,13	0,756	45,85	0,756
Laski	46,13	0,756	45,85	0,756
Radówek	46,13	0,756	45,85	0,756

Źródło: Opracowanie własne.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Aktywność społeczną rozumie się jako wszelkie działania jednostek, które są wykonywane w ramach określonych ról, przyczyniające się do ożywienia i aktywizacji grup społecznych oraz organizacji i innych jednostek. W granicach Gminy Górzycza działa sieć placówek kulturalnych o znaczeniu lokalnym oraz ponadlokalnym. Ośrodkami świadczącymi usługi z zakresu kultury na terenie Gminy są: Gminny Ośrodek Kultury (wraz z Pracownią Edukacji Kulturalnej dzieci 3-5 letnich i Gminnym Centrum Informacji), Centrum Spotkań Polsko-Niemieckich, Kompleks Sportowo-Rehabilitacyjny, Ośrodek rekreacyjno-Sportowy Wigwam nad jeziorem w Żabicach, świetlice wiejskie w Radówku i Stańsku oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Górzycy. Obiekty Centrum Spotkań Polsko-Niemieckich oraz Kompleks Sportowo-Rehabilitacyjny dostosowane zostały do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

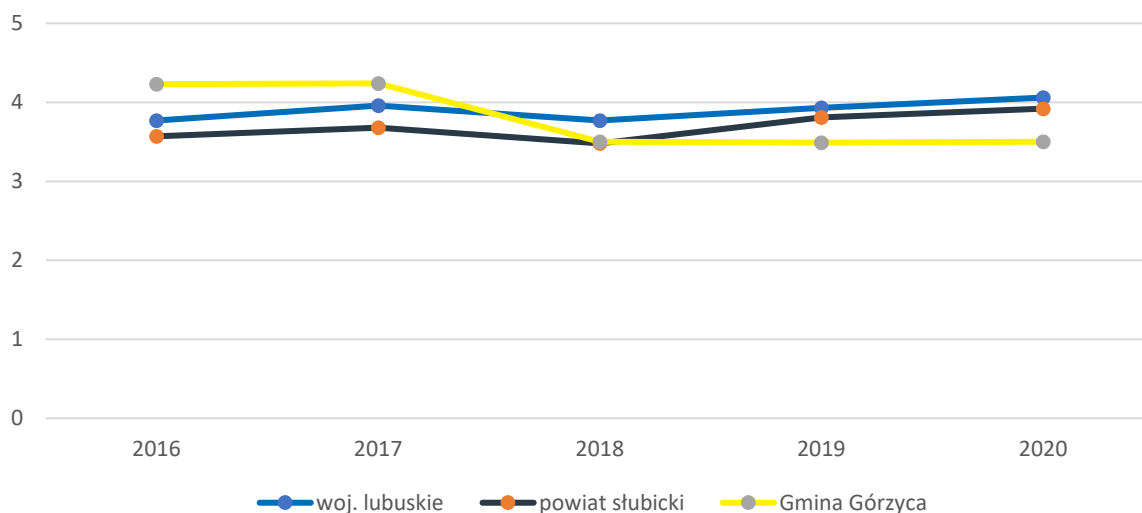
Na terenie Gminy Górzycza w 2020 r. odbyło się 13 imprez kulturalnych m.in.: 28 Finał WOŚP, Ferie z GOK, „Dzień dziecka” oraz różnego rodzaju konkursy online, zajęcia artystyczne i plastyczne. Ponadto w Gminie odbywały się: koncerty, kabarety, wystawy i imprezy okolicznościowe.

O aktywności mieszkańców danej Gminy, a także ich zaangażowaniu w życie społeczne świadczyć może także liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz liczba kół gospodyń wiejskich zlokalizowanych w obrębie jednostki.

Poniższy wykres przedstawia zestawienie liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla Gminy, powiatu ślubickiego i województwa lubuskiego. Omawiając wykres, zauważyć można, iż na przestrzeni analizowanych lat (2016-2020) wskaźnik ten dla Gminy Górzycza charakteryzował się tendencją

spadkową. Dodatkowo od 2018 r. był on znacznie niższy dla Gminy niż dla powiatu i województwa. W 2020 r. zaobserwowano jego minimalny wzrost.

WYKRES 6 FUNDACJE, STOWARZYSZENIA I ORGANIZACJE SPOŁECZNE NA 1 TYS. MIESZKAŃCÓW W GMINIE GÓRZYCA NA TŁE POWIATU I WOJEWÓDZTWA

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dodatkowo Gmina Górzycy jest członkiem Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie Zielona Dolina Odry i Warty. Jest to grupa kontynuująca działania LGD Fundacji Zielonej Doliny Odry i Warty. Jej celami są: poprawa jakości życia na wsi poprzez stworzenie regionu przyjaznego dla mieszkańców i sprzyjającego osiedlaniu się, rozwój kapitału społecznego i gospodarczego oraz stworzenie regionu atrakcyjnego turystycznie.

Poniższa tabela przedstawia analizę wskaźnikową sfery społecznej w obszarze aktywność społeczna. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że w jednostkach analitycznych: Górzycy 3, Górzycy 4, Żabice oraz Spudłów występowała ujemna standaryzacja wskaźnika liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców oraz liczby kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców w Gminie. Koła gospodyń wiejskich zlokalizowane są w jednostkach: Czarnów, Stańsk, Pamięcin. Natomiast fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne znajdują się w jednostce Górzycy 1, Górzycy 2, Czarnów i Pamięcin.

TAB. 13 ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ W OBSZARZE AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Jednostka analityczna	AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA			
	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców		Liczba kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Górzycza 1	0,28	1,984	0,00	-0,647
Górzycza 2	0,19	1,066	0,00	-0,647
Górzycza 3	0,00	-0,727	0,00	-0,647
Górzycza 4	0,00	-0,727	0,00	-0,647
Żabice	0,00	-0,727	0,00	-0,647
Spudłów	0,00	-0,727	0,00	-0,647
Czarnów	0,15	0,741	0,15	0,158
Stańsk	0,00	-0,727	0,44	1,658
Pamięcin	0,21	1,296	0,21	0,462
Laski	0,00	-0,727	0,00	-0,647
Radówek	0,00	-0,727	0,55	2,254

Źródło: opracowanie własne.

4.2 SFERA GOSPODARCZA

Do największych przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie Gminy należą m.in.: DREW-POL Tomasz Szandurski przy ul. Strzeleckiej 2 w Czarnowie, PAKOS-TRANSPORT Marcin Pakos z siedzibą przy ul. Lipowej 1 w Żabicach, a także sklep BIEDRONKA zlokalizowany przy ul. Lipowej 1 w Górzycy.

Warto jest zaznaczyć, że Gmina Górzycza z uwagi na bliskie sąsiedztwo Niemiec narażona jest na odpływ inwestorów i pracowników za granicę. Na emigrację zarobkową decyduje się coraz więcej pracujących Polaków. Atrakcyjne wynagrodzenie, wyższy standard życia, a także lepsze warunki socjalne zachęcają do osiedlenia się poza granicami Polski. Oprócz Niemiec, ośrodkami konkurencyjnymi dla Gminy, pod względem rynku pracy, są zakłady znajdujące się w większych jednostkach. Ośrodkami tymi są np. Kostrzyn nad Odrą oraz Słubice.

Poniższa tabela przedstawia kształtowanie się liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON na obszarze powiatu słubickiego w latach 2016-2020. W zestawieniu dla całego powiatu największą zmianę obserwuje się w Gminie Słubice, gdzie liczba podmiotów gospodarczych w badanym okresie wzrosła o 326, następnie w Gminie Ośno Lubuskie – wzrost o 83 podmioty. Z analizy tabeli wynika również, że na obszarze Gminy Górzycza w czasie badanego okresu liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw wzrosła jedynie o 4, a zarejestrowane przedsiębiorstwa Gminy w 2020 r. stanowiły tylko 4,7% wszystkich przedsiębiorstw prowadzących swoją działalność w powiecie słubickim. Zatem Gmina Górzycza charakteryzowała się najmniejszą liczbą zarejestrowanych podmiotów w REGON w 2020 r. i najmniejszą zmianą liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2016-2020.

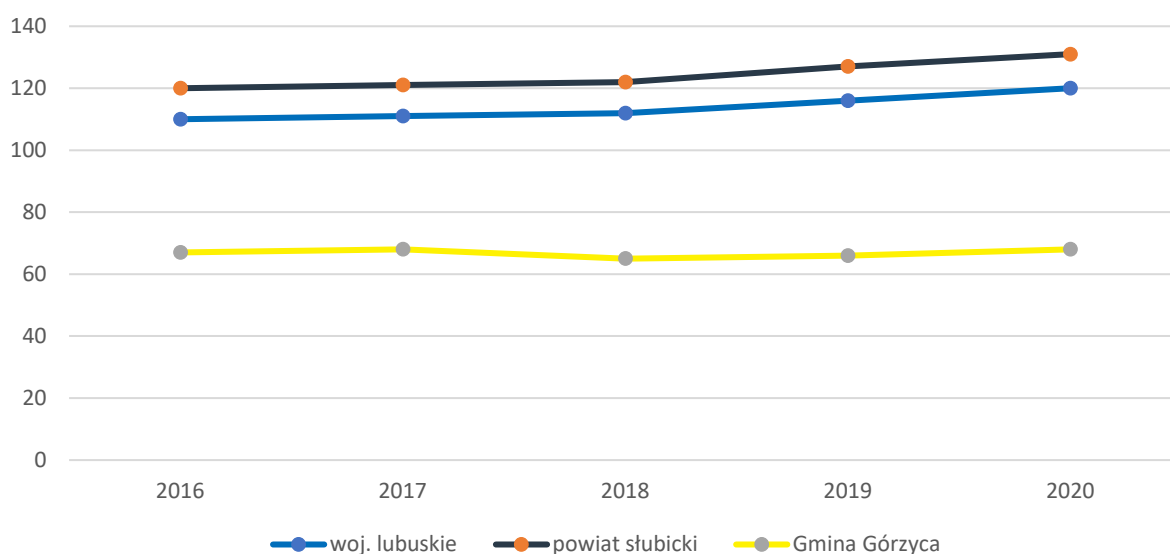
TAB. 14 ZMIANY LICZBY PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH GMINY GÓRZYCZA NA TLE POWIATU I WOJEWÓDZTWA

JST	2016		2020		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2016-2020
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat słubicki	5 655	100,0%	6 173	100,0%	518
Cybinka	473	8,4%	521	8,4%	48
Górzycza	287	5,1%	291	4,7%	4
Ośno Lubuskie	630	11,1%	713	11,6%	83
Rzepin	1 017	18,0%	1 074	17,4%	57
Słubice	3 248	57,4%	3 574	57,9%	326

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniżej przedstawiono liczbę podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Najwięcej zarejestrowanych podmiotów w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców znajdowało się w powiecie słubickim (131) i województwie lubuskim (120). Najniższą liczbą charakteryzowała się Gmina Górzycza – 68. W porównaniu do lat wcześniejszych, w 2020 r. we wszystkich jednostkach zaobserwowano minimalny wzrost wartości badanego wskaźnika.

WYKRES 7 LICZBA PODMIOTÓW ZAREJESTROWANYCH W REGON W PRZELICZENIU NA 1 TYS. MIESZKAŃCÓW

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa tabela przedstawia analizę wskaźnikową sfery gospodarczej dla obszaru aktywność gospodarcza, którą przeprowadzono zestawiając wskaźniki:

- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców – stymulanta,
- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 osób w wieku produkcyjnym – stymulanta,
- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 mieszkańców – stymulanta,
- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 osób, w wieku produkcyjnym – stymulanta,
- liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 mieszkańców – destymulanta,
- liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym – destymulanta.

TAB. 15 ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY GOSPODARCZEJ W OBSZARZE AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

Jednostka analityczna	AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA											
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców		Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 osób w wieku produkcyjnym		Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 mieszkańców		Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym		Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 mieszkańców		Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Górzycza 1	4,27	0,087	6,91	0,137	0,07	-0,569	0,11	-0,565	0,44	-0,716	0,71	-0,749
Górzycza 2	7,54	2,322	11,93	2,339	0,61	1,293	0,97	1,301	0,43	-0,671	0,68	-0,670
Górzycza 3	4,12	-0,017	6,03	-0,246	0,00	-0,792	0,00	-0,794	0,00	0,815	0,00	0,820
Górzycza 4	2,65	-1,017	4,35	-0,985	0,00	-0,792	0,00	-0,794	0,00	0,815	0,00	0,820
Żabice	2,97	-0,804	4,49	-0,925	0,17	-0,200	0,26	-0,225	0,00	0,815	0,00	0,820
Spudłów	2,78	-0,933	5,26	-0,584	0,00	-0,792	0,00	-0,794	0,00	0,815	0,00	0,820
Czarnów	5,03	0,607	7,93	0,586	0,30	0,243	0,48	0,242	0,30	-0,243	0,48	-0,237
Stańsk	4,37	0,153	6,80	0,091	0,87	2,173	1,36	2,137	0,87	-2,216	1,36	-2,171
Pamięcin	2,10	-1,396	3,31	-1,439	0,00	-0,792	0,00	-0,794	0,00	0,815	0,00	0,820
Laski	5,35	0,824	8,70	0,920	0,53	1,023	0,87	1,079	0,53	-1,041	0,87	-1,092
Radówek	4,40	0,173	6,84	0,106	0,00	-0,792	0,00	-0,794	0,00	0,815	0,00	0,820

Źródło: opracowanie własne.

W przypadku stymulant (wysokie wartości wskaźnika powodują rozwój danej jednostki) najbardziej niekorzystne wartości osiągnęły jednostki analityczne: Górzycy 3, Górzycy 4, Żabice, Spudłów oraz Pamięcin. A w przypadku destymulant (wysoka wartość badanego wskaźnika świadczy o sytuacji kryzysowej) były to jednostka Czarnów, Stańsk oraz Laski.

4.3 SFERA ŚRODOWISKOWA

Sytuację w sferze środowiskowej przeanalizowano na podstawie danych obrazujących pokrycie przestrzeni wyrobami azbestowymi, tj.

- liczby budynków mieszkalnych, pokrytych płytami azbestowo-cementowymi, w ogólnej liczbie budynków,
- liczby budynków mieszkalnych, pokrytych płytami azbestowo-cementowymi, na 100 mieszkańców,
- powierzchni materiałów zawierających azbest na 100 budynków,
- powierzchni materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców.

Według *ustawy o rewitalizacji* szczególnymi zjawiskami kryzysowymi, występującymi w sferze środowiskowej są: przekroczone standardy jakości środowiska oraz obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska. Przykładem takiego odpadu jest azbest.

Azbest stanowi występujący w przyrodzie minerał odporny na działanie mrozu, wysokich temperatur, substancji chemicznych i jest odporny na rozciąganie. Składa się on z włókien – uwodnionych krzemianów magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Wyroby azbestowe przede wszystkim wykorzystywano w budownictwie jako pokrycia dachowe, osłony elewacyjne ścian, przewody kominowe, rury wodociągowe i kanalizacyjne oraz elementy izolacyjne. Włókna azbestowe wnikają bezpośrednio do organizmu człowieka poprzez układ oddechowy, gromadzą się i zalegają w płucach. Azbest w niewielkim stopniu wchłaniany jest także przez skórę.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz.U. 2005 nr 201 poz. 1674) azbest widnieje jako substancja o udokumentowanym działaniu rakotwórczym kategorii 1, stanowiącym poważne zagrożenie zdrowia w następstwie narażenia na długotrwałe oddziaływanie na drogi oddechowe.

W wyniku przedostania się do organizmu ludzkiego pyłu azbestowego przez układ oddechowy mogą nastąpić takie zmiany chorobowe jak:

- pylica azbestowa – azbestoza,
- nowotwory złośliwe – rak płuc i opłucnej,
- zgrubienia opłucnej.

Warto jednak zaznaczyć, że Gmina Górzycy aktywnie działa na rzecz poprawy aktualnego stanu, m.in. poprzez wykonywanie działań „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Górzycy”. W 2021 r. usunięto z terenu Gminy wyroby zawierające azbest o łącznej masie 33,910 Mg. Prace związane z usuwaniem azbestu finansowane były ze środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Zielonej

Górze w 70%, 15 % to wkład własny mieszkańców gminy Górzycy pozostałe 15% to wkład Gminy Górzycy.

Współpraca Gminy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze dotyczy także udziału w Programie Czyste Powietrze. Program ten polega na wspieraniu wymian starych i nieefektywnych źródeł ciepła na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy. Na terenie Gminy uruchomiony został punkt konsultacyjno-informacyjny dla mieszkańców.

W ramach programu istnieje możliwość otrzymania dofinansowania na inwestycje takie jak:

- wymiana starych źródeł ciepła (pieców i kotłów na paliwa stałe) oraz zakup i montaż nowych źródeł ciepła, spełniających wymagania programu,
- docieplenie przegród budynku,
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,
- instalacja odnawialnych źródeł energii (kolektorów słonecznych i instalacji fotowoltaicznej),
- montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.

Poniższa tabela przedstawia analizę wskaźnikową sfery środowiskowej przedstawiającą pokrycie powierzchni publicznej azbestem. Przeprowadzono ją za pomocą zestawienia wskaźników takich jak:

- liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowo-cementowymi w ogólnej liczbie budynków – destymulanta,
- liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowo-cementowymi na 100 mieszkańców – destymulanta,
- powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 budynków – destymulanta,
- powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców – destymulanta.

Jednostkami analitycznymi charakteryzującymi się najbardziej niekorzystnymi wartościami badanych wskaźników były: Górzycy 3 oraz Górzycy 4.

TAB. 16 ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY ŚRODOWISKOWEJ W OBSZARZE POKRYCIE AZBESTEM

Jednostka analityczna	POKRYCIE AZBESTEM							
	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowo-cementowymi w ogólnej liczbie budynków		Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowo-cementowymi na 100 mieszkańców		Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 budynków		Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Górzycza 1	32,5%	0,473	4,34	1,266	82718,51	0,124	11029,65	0,416
Górzycza 2	26,6%	0,770	7,04	0,414	74131,08	0,201	19577,89	-0,298
Górzycza 3	90,0%	-2,430	10,59	-0,706	440850,00	-3,074	51864,71	-2,992
Górzycza 4	57,9%	-0,808	9,73	-0,437	104368,42	-0,069	17548,67	-0,128
Żabice	52,2%	-0,523	12,22	-1,220	50574,63	0,412	11827,23	0,349
Spudłów	22,6%	0,975	9,72	-0,433	16064,52	0,720	6916,67	0,759
Czarnów	37,9%	0,202	9,30	-0,300	48149,07	0,433	11817,07	0,350
Stańsk	23,5%	0,927	3,49	1,531	103941,18	-0,065	15432,31	0,048
Pamięcin	34,7%	0,364	5,46	0,910	50920,00	0,408	8023,11	0,667
Laski	57,8%	-0,803	13,90	-1,752	31866,67	0,579	7668,45	0,696
Radówek	25,0%	0,853	6,04	0,727	59659,09	0,330	14423,08	0,133

Źródło: opracowanie własne.

4.4 SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Zgodnie z *ustawą o rewitalizacji* przykładami zjawisk kryzysowych mogących wystąpić w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, są:

- niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny,
- brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość,
- niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru,
- niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- niski poziom obsługi komunikacyjnej,
- niedobór lub niska jakość terenów publicznych.

W oparciu o *ustawę o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1098, 1718, z 2022 r. poz. 84)*, tereny zieleni definiuje się jako tereny urządzone, pokryte roślinnością, pełniące wielofunkcyjne zadania w zakresie ochrony oraz kształtowania środowiska i klimatu. W kontekście sfery społecznej tereny zieleni pełnić mogą bardzo istotną rolę, gwarantując mieszkańcom miejsca do wypoczynku i rekreacji, co przekładać będzie się bezpośrednio na kondycję psychofizyczną mieszkańców poszczególnych obszarów. Aktywność fizyczna prowadzi do kształtowania wśród mieszkańców postaw prozdrowotnych, szczególnie ważnych w obliczu epidemii wirusa SARS-CoV-2.

Sytuację w sferze przestrzenno-funkcjonalnej przeanalizowano na podstawie danych obrazujących dostęp do określonych obiektów infrastruktury publicznej, tj.:

- powierzchnia ogólnodostępnych terenów zieleni na 100 mieszkańców – stymulanta,
- liczba obiektów infrastruktury sportowej na 100 mieszkańców – stymulanta,
- liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców – stymulanta.

Oprócz dostępności infrastruktury technicznej zbadano również poziom ładu przestrzennego zestawiając wskaźniki:

- udział powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w 2015 r. i później, w ogólnej powierzchni – stymulanta,
- liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie budynków – stymulanta,
- liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 mieszkańców – stymulanta.

Wszystkie wskaźniki badane w obszarze dostępność infrastruktury technicznej oraz ład przestrzenny stanowiły stymulanty.

TAB. 17 ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ W OBSZARZE DOSTĘPNOŚĆ TERENÓW ZIELENI I DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ

Jednostka analityczna	DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ			
	Liczba obiektów infrastruktury sportowej na 100 mieszkańców		Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Górzycza 1	0,38	-1,188	0,19	-0,726
Górzycza 2	0,56	-1,028	0,00	-1,218
Górzycza 3	2,35	0,547	0,59	0,325
Górzycza 4	2,65	0,812	0,88	1,104
Żabice	0,70	-0,905	0,17	-0,760
Spudłów	4,17	2,138	1,39	2,426
Czarnów	0,76	-0,849	0,15	-0,818
Stańsk	1,75	0,015	0,44	-0,073
Pamięcin	0,84	-0,780	0,21	-0,667
Laski	2,67	0,828	0,53	0,185
Radówek	2,20	0,411	0,55	0,223

Źródło: opracowanie własne.

TAB. 18 ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ W OBSZARZE ŁAD PRZESTRZENNY

Jednostka analityczna	ŁAD PRZESTRZENNY					
	Udział powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w 2015 r. i później w ogólnej powierzchni		Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie budynków		Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Górzycza 1	3,1%	2,440	23,4%	-0,829	3,12	-1,206
Górzycza 2	2,4%	1,739	18,8%	-0,924	4,97	-0,985
Górzycza 3	0,0%	-0,497	10,0%	-1,107	1,18	-1,439
Górzycza 4	0,3%	-0,201	94,7%	0,645	15,93	0,329
Żabice	0,0%	-0,497	56,7%	-0,141	13,26	0,010
Spudłów	0,0%	-0,497	51,6%	-0,246	22,22	1,083
Czarnów	0,0%	-0,497	67,7%	0,086	16,62	0,411
Stańsk	0,0%	-0,497	191,2%	2,638	28,38	1,822
Pamięcin	0,0%	-0,497	62,7%	-0,018	9,87	-0,397
Laski	0,0%	-0,497	31,1%	-0,670	7,49	-0,683
Radówek	0,0%	-0,497	90,9%	0,566	21,98	1,054

Źródło: opracowanie własne.

W sześciu jednostkach analiza wskaźnikowa dotycząca obszaru dostępność infrastruktury technicznej wykazała wartości ujemne, stanowiące o niedostatecznej liczbie takich obiektów. Największy problem zdiagnozowano w jednostkach: Górzycza 1, Górzycza 2 i Żabice. Z kolei w przypadku obszaru ład przestrzenny w większości analizowanych jednostek

zaobserwowano konieczność poprawy sytuacji z zakresu planowania przestrzeni, ponieważ tylko dla jednostek Górzycy 1 oraz Górzycy 2 uchwalono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Największym potencjałem Gminy w postaci liczby obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków zaobserwowano w jednostce Czarnów, Żabice oraz Stańsk.

4.5 SFERA TECHNICZNA

Według *ustawy o rewitalizacji* negatywnymi zjawiskami technicznymi, które należy przeanalizować w szczególności są:

- **stan degradacji technicznej obiektów** budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym,
- **brak funkcjonowania rozwiązań technicznych** umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Stan degradacji technicznej obiektów przestrzeni publicznej zauważalny jest niemal natychmiastowo zarówno przez mieszkańców, jak i turystów. Wpływa on negatywnie m. in. na estetykę i promocję całej Gminy, a także na jakość życia mieszkańców, stan środowiska oraz na zachowanie ładu przestrzennego.

Tereny, na których stan techniczny obiektów, określa się jako zły lub bardzo zły często stają się nieatrakcyjne dla mieszkańców i przestają być użytkowane, co sprawia że pogłębia się degradacja tego terenu. Oprócz tego zwiększa to tendencje społeczeństwa do dopuszczania się na tym terenie aktów wandalizmu i zaniechania dbania o wspólne mienie.

Do obiektów przestrzeni publicznej należą budynki komunalne. Pojęcie to rozumiane jako ogół lokali należących do gminy, służące realizacji zadań własnych gminy. Zły stan techniczny budynków oświaty (szkoły, przedszkola) może zniechęcać dzieci do nauki oraz do uczęszczania na zajęcia, a brak odpowiednich warunków lokalowych (sale gimnastyczne, pracownie itp.) skutkuje ograniczeniem możliwości w prowadzeniu zróżnicowanych zajęć dostosowanych do wieku i potrzeb uczniów. Stan przestrzeni publicznych, w których realizowane są usługi z zakresu ochrony zdrowia (ośrodek zdrowia, przychodnie), działań władz samorządowych (budynki urzędów, placówek) również w dużym stopniu wpływa na poziom zadowolenia mieszkańców z realizacji tych usług, co w sposób bezpośredni wiąże się z nastrojami i emocjami pojawiającymi się w sferze społecznej.

Analizy wskaźnikowej dotyczącej sfery technicznej dokonano za pomocą przedstawienia wskaźników takich jak:

- odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych,
- liczba obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców.

Wyjątkowo negatywne wartości badanych wskaźników zaobserwowano w jednostce analitycznej Górzycy 4. Z kolei w jednostkach Górzycy 2, Górzycy 3, Żabice i Laski występował wysoki odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych, natomiast w jednostce Stańsk wysoka liczba obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców.

TAB. 19 ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY TECHNICZNEJ W OBSZARZE STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Jednostka analityczna	STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ			
	Odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych		Liczba obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Górzycza 1	25,0%	0,315	0,00	0,540
Górzycza 2	70,0%	-0,827	0,00	0,540
Górzycza 3	100,0%	-1,589	0,00	0,540
Górzycza 4	100,0%	-1,589	0,88	-2,689
Żabice	66,7%	-0,742	0,00	0,540
Spudłów	0,0%	0,950	0,00	0,540
Czarnów	0,0%	0,950	0,30	-0,573
Stańsk	0,0%	0,950	0,44	-1,054
Pamięcin	0,0%	0,950	0,00	0,540
Laski	50,0%	-0,319	0,00	0,540
Radówek	0,0%	0,950	0,00	0,540

Źródło: opracowanie własne.

5. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

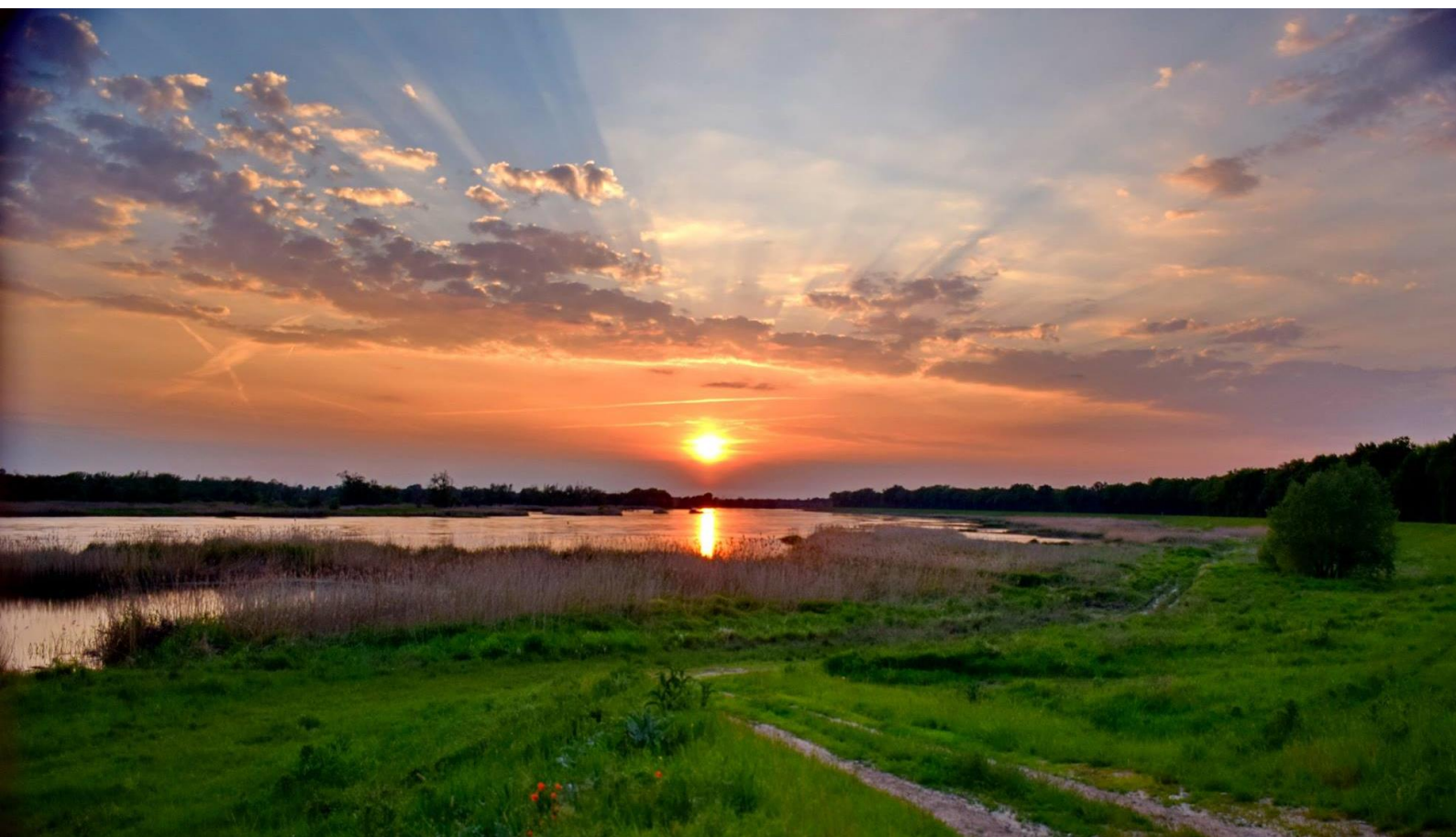
Zgodnie z przyjętą metodyką wyznaczenia obszaru zdegradowanego, do obszaru zdegradowanego włączone mogą zostać wszystkie te jednostki analityczne, dla których wartość wskaźnika syntetycznego natężenia zjawisk kryzysowych w sferze społecznej jest mniejsza od 0 oraz dla których zidentyfikowano przynajmniej jedno negatywne zjawisko w przynajmniej jednej z 4 sfer wskazanych w art. 9 ust. 1 pkt 1-4 *ustawy o rewitalizacji*.

Natężenie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej zdiagnozowano w następujących jednostkach analitycznych Gminy Górzycza: **Górzycza 1, Spudłów, Laski, Górzycza 2, Stańsk i Czarnów.**

W Tabeli nr 20 przedstawiono w sposób zbiorczy wyniki analizy wskaźnikowej sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego dla wszystkich badanych jednostek analitycznych.

Tabela nr 21 przedstawia uporządkowane wyniki analizy sfery społecznej obszaru zdegradowanego, ze wskazaniem liczby pozostałych sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych oraz dotyczących go danych powierzchniowych i ludnościowych.

W tak przyjętej analizie, obszar zdegradowany stanowi sześć zamieszkałych jednostek analitycznych, których łączna powierzchnia wynosi 80,7 km², co stanowi 55,5% ogólnej powierzchni Gminy, a zamieszkują je łącznie 2 747 osób, które stanowią 64,5% wszystkich mieszkańców Gminy Górzycza.

TAB. 20 ANALIZA SFERY SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, ŚRODOWISKOWEJ, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ I TECHNICZNEJ PRZY UŻYCIU WSKAŹNIKA SYNTETYCZNEGO

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
Górzycza 1	-0,250	-0,396	0,570	-0,157	0,427
Górzycza 2	-0,078	0,986	0,272	-0,894	-0,144
Górzycza 3	0,029	-0,036	-2,300	-0,398	-0,525
Górzycza 4	0,104	-0,326	-0,361	0,515	-2,139
Żabice	0,010	-0,087	-0,245	-0,423	-0,101
Spudłów	-0,182	-0,245	0,505	1,017	0,745
Czarnów	-0,037	0,200	0,171	-0,297	0,189
Stańsk	-0,055	0,028	0,610	0,817	-0,052
Pamięcin	0,462	-0,465	0,587	-0,436	0,745
Laski	-0,147	0,286	-0,320	-0,131	0,110
Radówek	0,144	0,055	0,511	0,388	0,745

Źródło: opracowanie własne.

TAB. 21 OBSZARY ZDEGRADOWANE NA TERENIE GMINY GÓRZYCA, TJ. JEDNOSTKI, DLA KTÓRYCH WSKAŹNIK SYNTETYCZNY PRZYJĄŁ W SFERZE SPOŁECZNEJ WARTOŚCI PONIŻEJ

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Liczba pozostałych sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych	Liczba ludności w jednostce analitycznej	Udział wśród całkowitej ludności gminy	Powierzchnia jednostki analitycznej (km ²)	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)
Górzycza 1	-0,250	2	1065,7	25,0%	9,48	6,4%
Spudłów	-0,182	1	72	1,7%	15,74	10,8%
Laski	-0,147	2	187	4,4%	9,06	6,2%
Górzycza 2	-0,078	2	537,3	12,6%	16,32	11,3%
Stańsk	-0,055	1	229	5,4%	13,92	9,6%
Czarnów	-0,037	1	656	15,4%	16,19	11,1%

Źródło: opracowanie własne.

6. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI

Z ustawy o rewitalizacji wynika, że aby dany obszar gminy mógł zostać uznany za obszar rewitalizacji konieczne jest, by występowała na nim koncentracja negatywnych zjawisk oraz aby był on istotny dla rozwoju lokalnego całej gminy.

Zgodnie z ustaleniami dokonanymi w toku konsultacji wewnątrzgminnych, opierających się na debatach, rozmowach oraz uzgodnieniach władz samorządowych i jednostek organizacyjnych Gminy, jako obszar rewitalizacji w Gminie Górzycy wyznacza się następujące jednostki analityczne:

- **Górzycy 1** – obejmująca swym zakresem ulice: ulice: 1 Maja, Dębowa, Jarzębinowa, Klonowa, Lipowa, Narutowicza, Odrzańska, Ogrodowa, Osiedle Kwiatowe, Parkowa, Reja, Jaśminowa, Kostrzyńska, Polna, Robotnicza, Rzepińska, Wolności,
- **Laski** – obejmująca swym zakresem miejscowość Laski Lubuskie.

Jednostka analityczna Górzycy 1 stanowi zachodnią część miejscowości Górzycy. Jej wschodnia granica wyznaczona została na podstawie głównego ciągu komunikacyjnego jakim jest Droga Krajowa nr 31 (stanowiąca w Gminie ulicę Wolności oraz ulicę Kostrzyńską), a także ulica Polna, Robotnicza, Rzepińska i Słoneczna. Granicą zachodnią jednostki jest granica administracyjna Gminy Górzycy. Z kolei od strony północnej i południowej granice jednostki Górzycy 1 wyznaczono w oparciu o podział ewidencyjny. Obszar ten stanowi kluczową rolę z punktu widzenia rozwoju lokalnego całej Gminy, ponieważ zlokalizowano tam większość funkcji i usług społecznych m.in. Gminny Ośrodek Kultury, Szkołę Podstawową im. Władysława Broniewskiego, Ośrodek Pomocy Społecznej oraz osiedle domów wielorodzinnych. Powierzchnia tej jednostki analitycznej wynosi łącznie 9,48 km², co stanowi 6,5% powierzchni całej Gminy Górzycy, a zamieszkuje ją 1066 mieszkańców, czyli 25,0% całkowitej liczby mieszkańców.

Jednostka analityczna Laski nie graniczy bezpośrednio z jednostką Górzycy 1. Wyznaczona została na podstawie istniejącego już podziału Gminy na obręby ewidencyjne. Graniczy ona z jednostkami: Górzycy 4, Pamięcin, Radówek oraz Spudłów. Jednostkę tę włączono do obszaru rewitalizacji z uwagi na wysokie natężenie negatywnych zjawisk społecznych, środowiskowych i funkcjonalno-przestrzennych, a także liczbę mieszkańców. Powierzchnia tej jednostki wynosi łącznie 9,06 km², co stanowi 6,2% powierzchni całej Gminy Górzycy, a zamieszkuje ją 187 mieszkańców, czyli 4,4% całkowitej liczby mieszkańców Gminy.

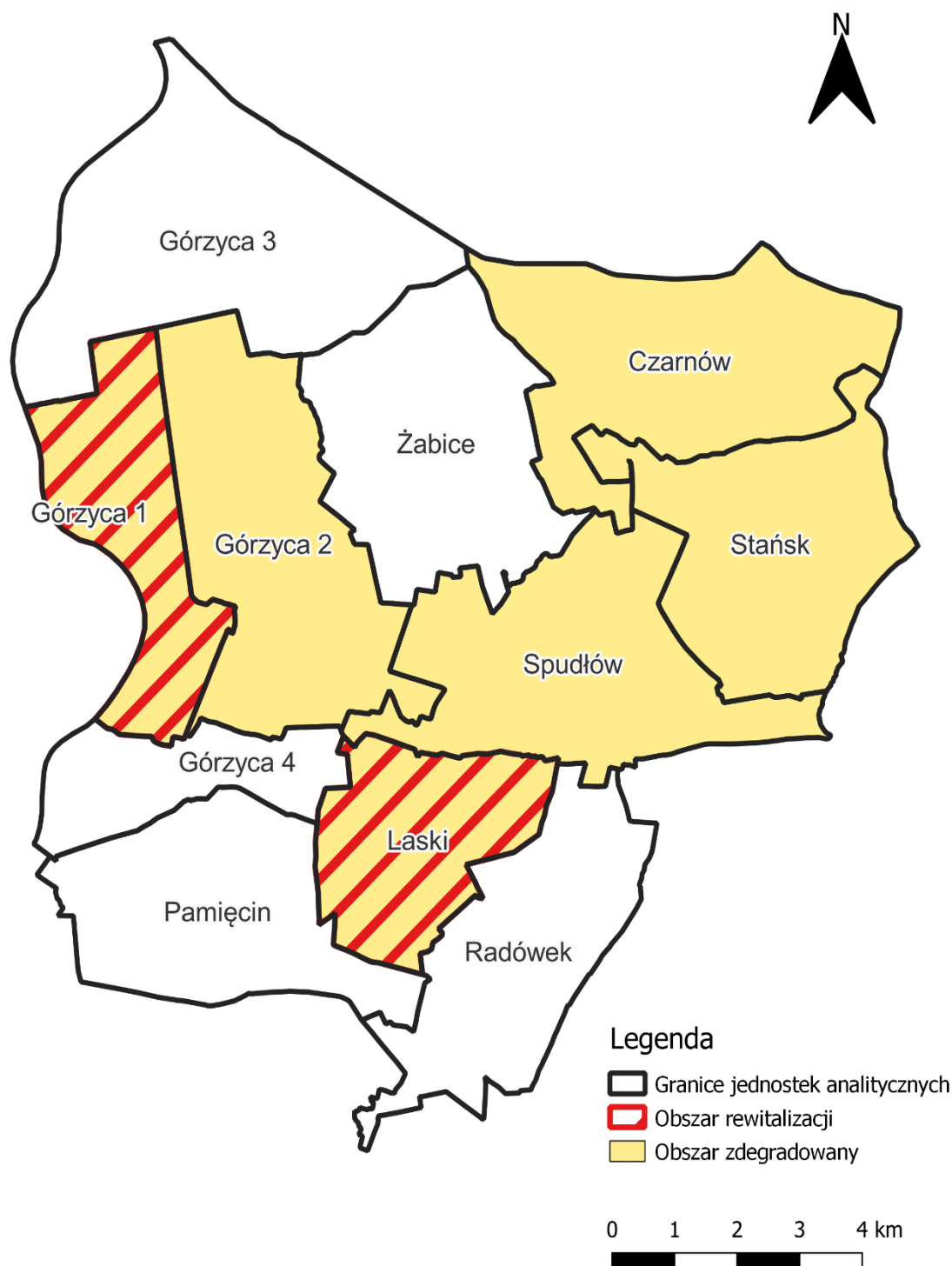
Omawiane jednostki nie są jedynymi, w których zaobserwowano nagromadzenie negatywnych zjawisk społecznych, ale charakteryzują się ich wysokim natężeniem nie tylko w sferze społecznej, ale także w innych sferach.

Szczegółowy przebieg granic obszaru rewitalizacji przedstawia mapa (Załącznik 1). Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 18,38 km², jest to 12,6% powierzchni Gminy. Natomiast liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji wynosi 1 257 i jest to 29,4% ludności Gminy.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego wraz z obszarem rewitalizacji prezentuje mapa ewidencyjna sporządzona zgodnie z art. 11 ust. 4 ustawy o rewitalizacji w brzmieniu: *Załącznikiem do uchwały, o której mowa w art. 8, jest mapa w skali co najmniej 1:5000,*

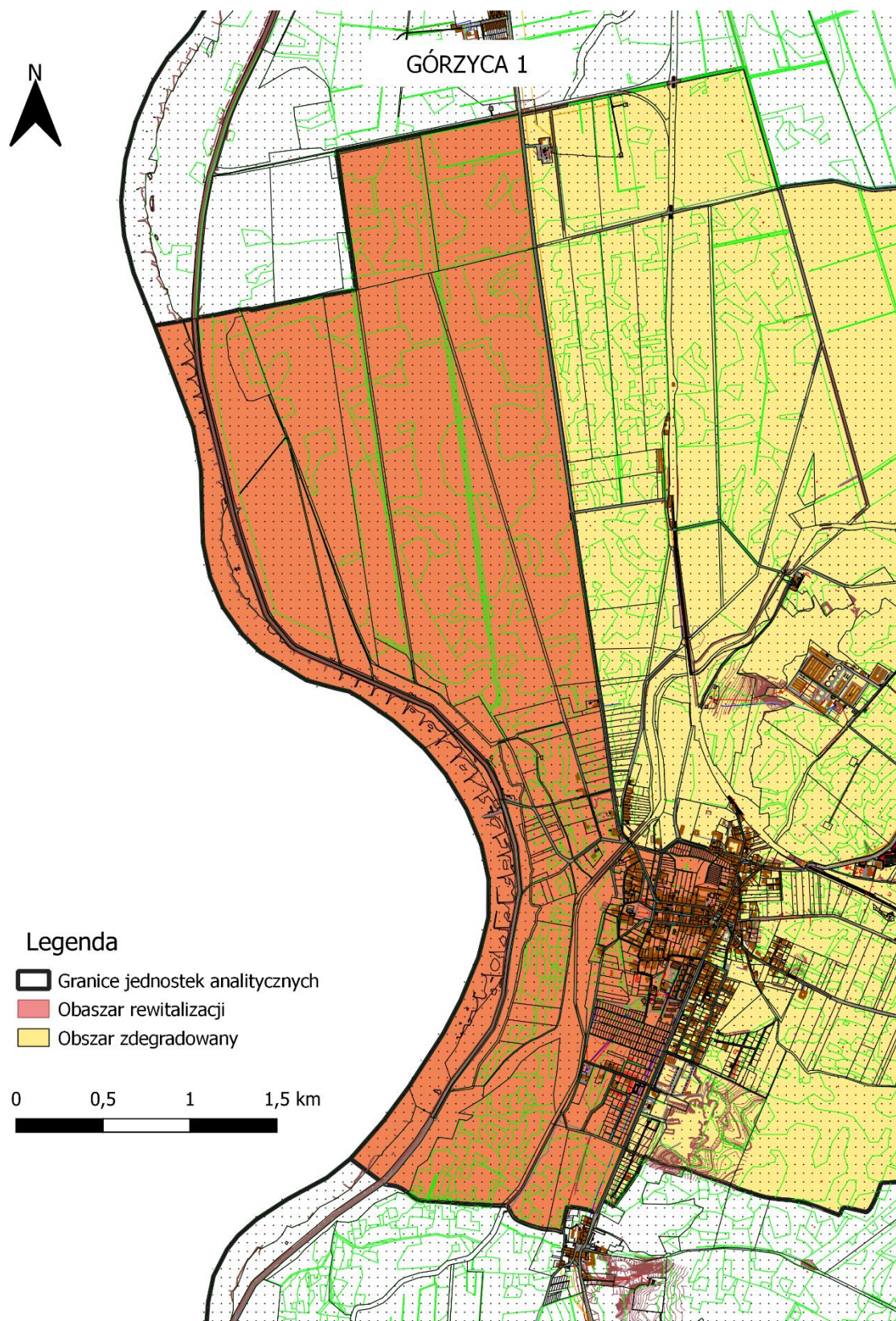
sporządzona z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej, w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne, na której wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.

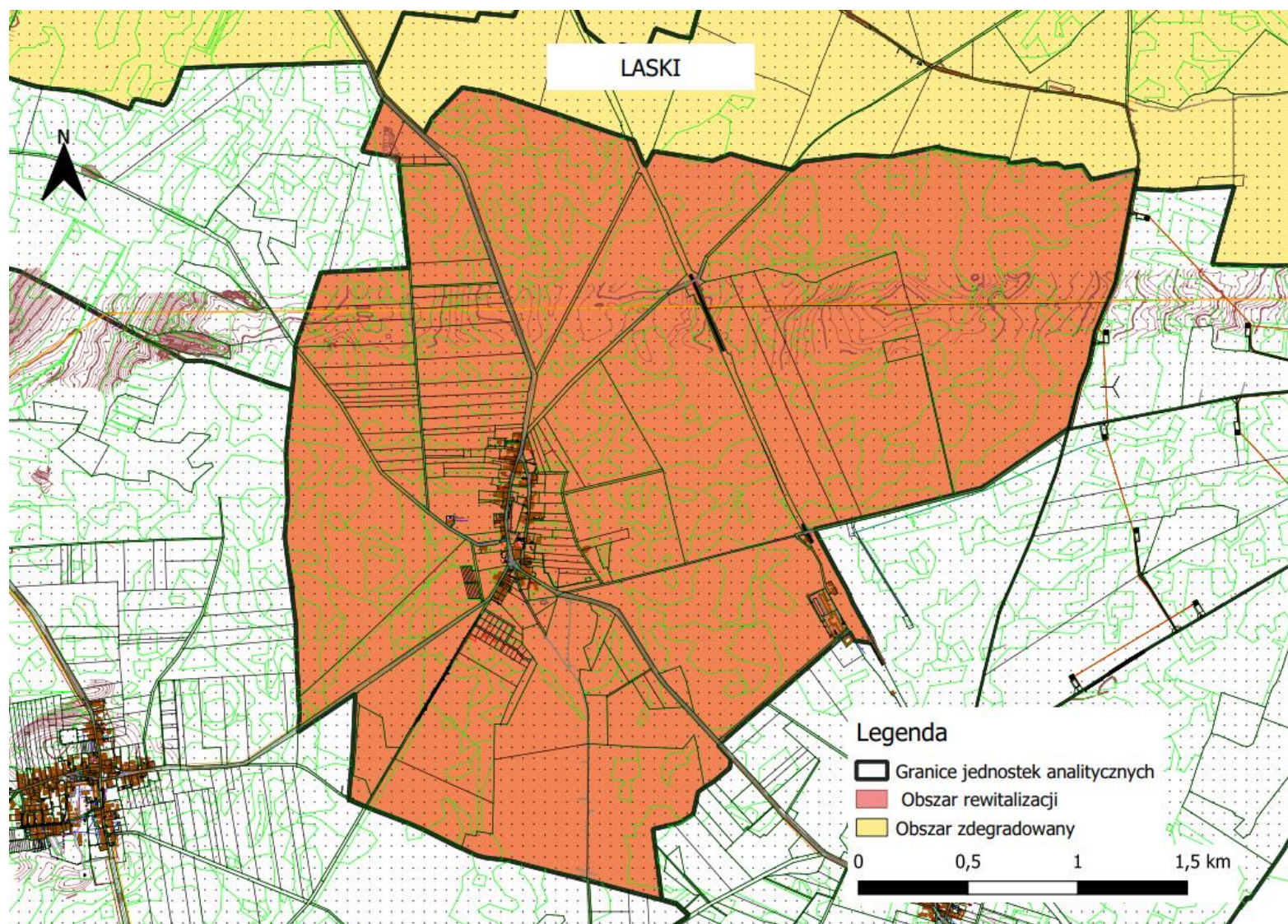
RYCINA 3 UPROSZCZONA MAPA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI DLA GMINY GÓRZYCA

Źródło: opracowanie własne.

RYCINA 4 MAPA OBSZARU REWITALIZACJI DLA GMINY GÓRZYCA – GÓRZYCA 1

Źródło: opracowanie własne.

RYCINA 5 MAPA OBSZARU REWITALIZACJI DLA GMINY GÓRZYCZA – LASKI

Źródło: opracowanie własne.

SPIS TABEL

Tab. 1 Zmiany liczby ludności w powiecie słubickim w latach 2016-2020	6
Tab. 2 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Górzycy	11
Tab. 3 Spis wskaźników wybranych w celu dokonaniu analizy wskaźnikowej wskazanych jednostek analitycznych – SFERA SPOŁECZNA.....	14
Tab. 4 Spis wskaźników wybranych w celu dokonaniu analizy wskaźnikowej wskazanych jednostek analitycznych – SFERA GOSPODARCZA, ŚRODOWISKOWA, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	16
Tab. 5 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze bezrobocie	20
Tab. 6 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze ubóstwo cz. I.....	23
Tab. 7 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze ubóstwo cz. II.....	24
Tab. 8 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze przestępczość	26
Tab. 9 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze osoby ze szczególnymi potrzebami	27
Tab. 10 Wskaźniki demograficzne dla Gminy Górzycy w 2016 i 2020 r.	30
Tab. 11 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze kapitał ludzki	31
Tab. 12 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze poziom edukacji	33
Tab. 13 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze aktywność społeczna.....	35
Tab. 14 Zmiany liczby podmiotów gospodarczych Gminy Górzycy na tle powiatu i województwa	36
Tab. 15 Analiza wskaźnikowa sfery gospodarczej w obszarze aktywność gospodarcza	38
Tab. 16 Analiza wskaźnikowa sfery środowiskowej w obszarze pokrycie azbestem	41
Tab. 17 Analiza wskaźnikowa sfery przestrzenno-funkcjonalnej w obszarze dostępność terenów zieleni i dostępność infrastruktury publicznej.....	43
Tab. 18 Analiza wskaźnikowa sfery przestrzenno-funkcjonalnej w obszarze ład przestrzenny	43
Tab. 19 Analiza wskaźnikowa sfery technicznej w obszarze stan techniczny przestrzeni publicznej	45
Tab. 20 Analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego	47
Tab. 21 Obszary zdegradowane na terenie Gminy Górzycy, tj. jednostki, dla których wskaźnik syntetyczny przyjął w sferze społecznej wartości poniżej	47

SPIS RYCIN

Rycina 1 Położenie Gminy Górzycy na tle powiatu słubickiego	4
Rycina 2 Jednostki analityczne Gminy Górzycy	12
Rycina 3 Uproszczona mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Górzycy	50
Rycina 4 Mapa obszaru rewitalizacji dla Gminy Górzycy – GÓRZYCA 1	51
Rycina 5 Mapa obszaru rewitalizacji dla Gminy Górzycy – LASKI.....	52

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	19
Wykres 2 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Górzycy na tle powiatu i województwa	22
Wykres 3 Zmiany liczby ludności w Gminie Górzycy w latach 2010-2020	28
Wykres 4 Struktura ludności w Gminie Górzycy w latach 2016-2020.....	29
Wykres 5 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Górzycy w 2020 r. na tle powiatu	32
Wykres 6 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Górzycy na tle powiatu i województwa	34
Wykres 7 Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	37